

„Luther szerint alapvetően Isten illeti az ítélet, és a földön csak azok ítélnének, akiknek Isten ezt tisztán fogva jogukká és kötelességüké teszi: szülők, tanítók, bírók. Mindenki más Isten hatáskörébe avatkozik, ha ítélt.”

► Kiszakad a zsák – 2. oldal

„A tevékenység jogi értelemben – paradox módon – rongálásnak minősül, ám az esetek nagy részében a hatóságok jól reagáltak, és eddig még egyetlen esetben sem büntették meg a fiatalokat.”

► Zöld vadművelet – 7. oldal

„Nem nagy hiba, ha egy missziói lelkész felhívja a figyelmet arra is, hogy a létszám mellett fontos az evangéliumi tartalom is. Értékes minden ilyen program, de a prioritásra figyelni kell.”

► Szeretetlen intolerancia vagy halálos szeretet – 7. oldal

Esperesi kollégium a hűség városában ► 3. oldal
60 éve államosították az egyházi iskolákat ► 3. oldal
Missziós koncertek a főváros tetején ► 4. oldal
A presbiteri szolgálat régi/új útjai ► 6. oldal
Mellékleteink: Útitárs – magyar evangéliumi lap és Híd – evangélikus magazin

A SZERZŐ FELVÉTELE

Evangelium a törvényhozóknak

Bibliaosztás a Parlamentben

► **A maga nemében rendkívüli esemény járult hozzá június 9-én a Biblia éve 2008 elnevezésű magyarországi rendezvénysorozat – már eddig is várakozáson felül sikeresnek bizonyult – programjához. A törvényhozás utolsó tavaszi plenáris ülésének délutánján – a Parlament delegációs termében – a Magyar Országgyűlés elnöke, Szili Katalin nyitotta meg képviselőtársai számára azt az alkalmat, amelyre az Országgyűlés emberi jogi, kisebbségi, civil- és vallásügyi bizottságának elnöke, Balog Zoltán invitálta három hazai történelmi egyház lelkészi vezetőjét. Erdő Péter római katolikus bíboros, valamint Bölszei Gusztáv református és Ittész János evangélikus püspök először a Biblia évének, illetőleg magának a Szentírásnak a jelentőségéről beszélt a tisztelt ház érdeklődő tagjai előtt, majd – az ezt igénylőknek – egy-egy példányt nyújtott át a könyvek könyvéből.**

kétharmada volt katolikus és mintegy harmada protestáns kiadvány; ezeket katolikus részről a Szent István Társulat, protestáns részről pedig a Magyar Bibliatársulat ajánlotta fel. A Szentírás mellé a honatyák emléklapot kaptak, de legtöbbször kérte azt is, hogy a püspökök a Bibliákat is lássák el aláírásukkal. Jóllehet az előzetesen „rendelt” százharminc

a Biblia meghatározó szerepéről. Az öt követő Bölszei Gusztáv református püspök azt hangsúlyozta, hogy a Szentírás túléli az embert.

Az egyházvezetők közül harmadiként lépett a mikrofonhoz az evangélikus elnök-püspök. Ittész János előrebocsátotta: a kivételes lehetőséget arra szeretné felhasználni, hogy a benne élő re-

Font Sándor evangélikus országgyűlési képviselő vesz át emlékebe egy Bibliát Ittész János elnök-püspöktől

Szentírás túlnyomó többségét ellenzéki pártfrakciókhoz tartozók igényelték, a „parlamentari bibliaosztás” jelentősége nem utolsósorban abban állt, hogy az eseményhez pártbéli hovatarozásuktól függetlenül adták nevéket és arcukat a képviselők.

A meghívott egyházvezetőket a találkozó előtt dolgozószobájában fogadta Szili Katalin, majd együtt vonultak át a delegációs terembe. Itt az Országgyűlés elnök asszonyának köszöntője után elsőként Erdő Péter bíboros szólt (képfünkön)

ménységről teygen tanúbizonyságot a jelen lévő törvényhozók előtt. Arról, hogy a világmindenség Isten kezében van. De reményét fejezte ki a tekintetben is, hogy az ajándékba hozott Szentírások a képviselők otthonában nem dísz tárgyak, hanem valóban olvasott könyvek lesznek.

A rendezvény hivatalos részét az „ötletgazda”, Balog Zoltán zárta. A Magyar Országgyűlés emberi jogi, kisebbségi, civil- és vallásügyi bizottságának elnöke hangsúlyozta: noha a parlamenti pártok álláspontja számos kérdésben gyökeresen eltér, ahhoz nem férhet kétség, hogy a Biblia mindenkihez szól.

Mielőtt a képviselők átvehették volna a Bibliákat, Kobzos Kiss Tamás énekmondó lantművész egy 1508-ban írt Tízparancsolat-parafázis megzenésített változatát adta elő.

► MENYES GYULA

Iskolapélda

■ KORÁNYI ANDRÁS

Ismét véget ért egy tanév. A bizonyítványosztás után néhány hétig némák lesznek az iskolák folyosói. Nem kell tovább drukkolni érettségizőinkért, a kilépők most már a továbbtanulás miatt izgulhatnak, a szeptemberben belépő kicsik pedig kezdenek a készülődést. A hittanórák helyén is kitör a táborsezon, és mindenkin eluralkodik a nyári szünetek szokásos, laza rutinja. Ezt a tanévet azonban senki sem zárhatja komoly számadás nélkül.

Ki ne emlékezne a médiát szelvében hosszabban bejárt hírekre a bántalmazott és fenyegetett pedagógusokról? Ki feleltetné az iskolatársak által megvert, kirabolt, rendszeresen zsarolt és fenyegetett diákokról szóló beszámolókat? Ki kezdi el közömbösen vagy felhőtlen örömmel a nyári vakációt, ha a nemrég összevert és vízbe fojtott iskolás fiú tragédiájára gondol? Ez a szomorú krónika talán már azokat is meggyőzi a sorozatos jelzések mögött megbúvó valóságról, akik eddig azt remélték, hogy csupán mindig előforduló, sajnálatos véletlenekről van szó.

Mi, akik hittanóráink kapcsán rendszeresen találkozunk az iskola világával, és gyakran beszélünk a pedagógus kollégákkal is, nem csak a jéghegy mindenki által látható egy tizedét ismerjük. Tartós, akarva-akaratlanul felgyorsított folyamatokat tapasztalunk: a családi háttér, de legalábbis a szükséges családi figyelem és gondoskodás nélkül felnövő gyerekeket, az internetről, a médiából és a családi környezetből eltanult agresszivitást, a lelkük fájdalma és elhanyagoltsága miatt korlátozott képességű kicsinyeket és fiatalokat látunk. Ez is a mindennapi iskolai valóság része. Elhivatott, de hajszolt és megfáradt tanároknak vagy éppen elhivatás nélküli, kiégett és nevelői munkára nem képes pedagógiai szakmunkásoknak kellene mindezt helyrehoznunk, az osztályba kívülről hozott rossz példa bomlasztó erejét és hatását megfékezniük. S közben mi, a társadalom tagjai gyakran ölbé tett kézzel várjuk a – meg nem érdemelt – csodát.

Iskolát csak a jövőre gondolva lehet építeni. Ám látjuk a családi életre képtelen fiatal felnőtteket – gondoljunk csak a házasságkötések alacsony vagy a válások a közösségi élet minden területén: mindez az elmúlt húsz-harminc év otthoni és iskolai nevelőmunkája utáni valóság. Mivel pedig mindenkinek csak egy élete van, s csupán egyszer koptathatja az iskolapadot is, az oktatás-nevelés nem lehet sem politikai ideológiák kísérleti laboratóriuma, sem az énközpontú fogyasztói idiotizmus janicsárképzője. Mert ahogyan ma építjük az iskolát, úgy fog kinézni a világ néhány évtized múlva.

Evangélikus iskoláink eredményeit is mindig örömmel vesszük számba június közepe felé. Többségükben jó vezetői kézben levő, legalább valamivel az átlag

felett teljesítő intézmények ezek, amelyek közül néhány országos szinten is helyt tud állni. Nem véletlen, hogy ebben az esztendőben evangélikus egyházunknak a személyi jövedelmadó 1%-ának felajánlására mozgósító óriásplakátja is erre irányította az adózók és a közvélemény figyelmét. Azt üzentük ezzel a külvilágnak, hogy az evangélikus nevelés és oktatás „jó befektetés”.

Ez persze csak akkor igaz, ha iskoláink, kollégiumaink evangélikus egyházi jellege valóban azt a garanciát jelenti, hogy elhivatott, nemcsak a maguk, de a rájuk bízottak és az egész társadalom jövője iránt elkötelezett pedagógusok és munkatársak munkája áll mögötte. Azt a garanciát, amely az evangélikus keresztény hit az életre – a mindennapi s igen, az örök életre – tervezhető, közziklára alapozott pálya, emberi és családi kultúra időálló pedagógiai titkát sem felejt el. Ebben az értelemben is felbecsülhetetlen lehetőség, hogy egyházunk jövőjének oktatunk és nevelhetünk iskoláinkban, hiszen enélkül aligha lehet és volna indokolt fenntartani őket. Egyházi felelősségünk, hogy továbbra is támogatunk kell evangélikus diákjainkat és szüleiket, hogy élhessenek az egyházi nevelésre vonatkozó alkotmányos jogokkal. E tekintetben is aggodalommal zárjuk a tanévet a minap elhangzott kormányzati tervek miatt, hogy ebbe központi intézkedésekkel bele akarnak avatkozni...

És végül nem feledkezhetünk meg az elmúlt évben végzett hitoktatásról sem. Tudjuk, tapasztaljuk, hogy sokszor milyen sok lelkészi, hitoktatói, szülői, nagyszülői, keresztszülői küzdelem áll amögött, hogy egy-egy hittanós feltűnik óráinkon. Ismerjük, milyen nehéz az egyházi oktatás intézményes órarendjén túl valamikor délután kipréselni egy sokadik órát kisebb-nagyobb csoportoknak, olykor csupán egy-két diáknak, hogy találkozhassunk egymással. Szomorúak vagyunk, hogy rátermett hittanoszakos tanáraink közül többen meg ma sem kaphatnak egyházunkban alkalmazást vagy kellő megbecsülést – bár az egyház képezte ki őket erre a feladatra.

Ha valaki evangélikusként ad magára valamit, akkor gondoskodik gyermekei hitoktatásáról, figyelemmel kíséri és anyagilag is segíti gyülekezetében a hittanós munkát (például tankönyvek, játékok beszerzésével, hittanósok fuvarozásával és így tovább). E téren talán mindennél nagyobb mulasztások terhelnek bennünket. Pedig egy jó hittanóra életet formálhat, egy jó hitoktató életet menthet. Nem feledhetjük tehát, hogy csak az hordozza felelősen egyházunk jövőjét, aki komolyan veszi a hittant, akár a huszonegyedik órában is...

Iskolapélda – példa, amelyet ott kell megkapnunk, amelyet ott nem szabad elrontatnunk, amely elkísér egészen a sírig és (gyermekeinken keresztül) még azon is túl. Iskolapélda – amelyet 2008 felemás számadásán elodáztatlanul nekünk kell megoldanunk.

FOTO: GÉCZY LAJOS

A hit közös, a többi ráadás...

myLuther

[www.myluther.hu]

A BIBLIA ÉVE

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN 4. VASÁRNAP – Lk 6,36–42

Dániel könyve – a jövő

Az apokaliptikus irodalom – amelynek *Dániel könyve* az első bibliai példája – a hellenisztikus világbirodalomnak köszönheti a létrejöttét, hasonlóan a bölcsességirodalomhoz. A *Nagy Sándor* és utódai által az egész akkori világot átfogó kulturális, nyelvi és vallási egység, illetve erőszakos egységesítés először ellenállásra indította a meghódított népeket (ilyen volt például a zsidó Makkabeusok szabadságharca is).

Amikor azonban az ellenállások megszűntek, és végül megtörték a hellenizmus falain, az elnyomottak érthető módon Istentől várták a helyzet radikális feloldását. A kegyes kisember szemzőgéből nézve megrendíthetetlennek tűnő világbirodalom felett Istennek egykor ítéletet kell hoznia, és akkor „a birodalom”, ez az egymást követő és felváltó dinasztiák köpönyege mögött megbúvó embertelen hatalomszörny elbukik – bukása pedig majd eget-földet rengető, eltorló és újjáteremtő esemény lesz.

A világnak és a történelemnek ezt az apokaliptikus (a görög szó annyit jelent: feltárt, kijelentett) értelmezését Jézus Isten országáról szóló igehirdetése megerősítette, de más hangsúlyokkal is ellátta: Isten Fia személyében már beköszöntött a várva várt végső korszak, s a katalizáltól kísért zárófelvonást már a jelen megpróbáltatásai készítették elő.

Dániel könyve világosan két részre osztható. Először a fiatal Dánielnek és három társának a megpróbáltatásait beszéli el Babilonban, majd a méd-perzsa udvarban. A könyv második része tartalmazza az apokaliptikus mondanivalót: Dániel látomásaiban négy nagy világbirodalom megjelenésének lehetünk szemtanúi. Ezeket a vadállatok képeiben megjelenő birodalmakat az idő előrehaladtával az olvasók (és majd a *Jelenések könyvének* szerzője) mindig más és más politikai korszakkal azonosították. A negyedik birodalom ábrázolása azonban meglehetősen félreérthetetlenül utal a szeleukida (Nagy Sándor egyik utódjának) IV. Antiochus Epiphanes zsidóellenes intézkedésekkel terhelt palesztinai uralmára, különösen a Kr. e. 168–165 közötti időszakra. Ebből, illetve a szöveg nyelvi jellemvonásából következtetnek a tudósok arra, hogy feltehetően ekkor írhatták *Dániel könyvét*.

A mű egyik legfontosabb jellegzetessége az „emberfia” eljövételével kapcsolatos látomás: Dániel egy mennyekből alá szálló isteni messiásalakot lát, akit Isten az idők végén majd felruház minden hatalommal. Nem véletlen, hogy a kereszténység Jézus Krisztusban látta beteljesedni ezt a jövendölést, hiszen Jézus előszertettel nevezte magát az „emberfiának”.

Ahogy az apokaliptikus írásoknak, úgy *Dániel könyvének* vagy János *Jelenéseinek* sem az a céljuk, hogy a segítségükkel számításokat végezzünk a jövőnköt vagy a világévét illetően – mint ahogyan számos olyan gyakran tették az írásmagyarázók. Ezek az írások arra bátorítják olvasóikat, hogy a legképtelenebb módon istenellenes korszakokat is ki lehet tartani a hit mellett, mert Isten mindig az övével van. Övé a végső győzelem.

► Magyar Bibliatársulat

SEMPER REFORMANDA

„Az ember szabad akarata, különösen a szíve annyira a sátn szolgátságába került, hogy amennyiben Isten Szentelke által valamilyen csodálatos módon föl nem ébred benne, önmagától sem látni, sem hallani nem tudja az égbekéltőn nyilvánvaló és szembetűnő, olykor még kézzel is tapintható dolgokat. Ekkora az ember szívének nyomorúsága és vaksága!”

► Luther Márton: A szolgálai akarat (Jakabné Csizmazia Eszter, Weltler Ödön és Weltler Sándor fordítása)

Kiszakad a zsák

A VASÁRNAP IGÉJE

„Lehetséges-e, hogy van a világban bizonyos mennyiségű élet, amit titokzatosan módon elosztunk egymás között? Lehetséges, hogy mindig valakinek a terhére élek... minden pillanatomban valaki éppen halott énhelyettem? (...) Lehetséges-e, hogy ennyi és ennyi nevetés van, és ennyi meg ennyi a sírás a világban... annyi meg annyi a hideg, amit meg kell fázni... az ételnek annyi és annyi a hiánya? Ha eszel... valahol ez az íz hiányzik egy ínynek? Mert ha igen, akkor úgy nevessem, hogy valakinek a sírása ez, és sírsokat és vidáman, valahol nevetnek érte, valakit megváltottál a nevetésre. Ha fázol, a kínod melegként enyhít valakit, valahol... s az önként fázók lehelete elene fordul a világ hidegének. Lehetséges ez?” Ami jár, az jár? Mi ezt nem hisszük. Valahol kiszakad a zsák, felborul az egyensúly. Ezt a szakadást, ezt a borulást Isten hozza létre. És talán még Isten gyermekei.

A világban akkor történik valami valódi, amikor ez az egyensúly felborul. Ha valakinek úgy bocsátanak meg, hogy az nem jár neki. Ha valaki, aki odaér az ítélet, a „most helyrehozzuk a helytelent

Ami jár, az jár. Minden bűnnek megvan a maga büntetése. Van-e ország börtönök nélkül? Van-e nép bíró nélkül? Vajon nem kell-e – éppen hitünk alapján – különbséget tennünk rossz és jó között? Nem kell-e helyrehoznunk a helytelent? Vajon nem kell-e másokat is jó útra vezetnünk? Vagy nemuljunk el és szégyenkezünk, mert minden, amit eddig ebben tettünk, vétek volt?

Jean Valjean, a szökött fegyenc a törvény embere, mert bár másfél évszázad Nyomorultak-olvasói együttesen állnak ki ártatlanságáért, ő tudja, hogy ami jár, az jár. A bűnért kirótták a büntetést, és neki menekülnie kell előle városról városra.

Javert felügyelő nem a törvény embere. Egész életében úzi a szökött fegyencet, de abban a pillanatban, amikor elfoghatná, futni engedi. Ez a döntése olyan drámai törés az életében, hogy nem bírja ki, öngyilkos lesz.

A regény kulcsfigurája azonban a püspök. Ő elárja az ítélet útját. Ártatlannak mondja a tolvajt, hazuggá lesz, hogy megmentsen egy életet.

Luther szerint alapvetően Istent illeti az ítélet, és a földön csak azok ítélnének, akiknek Isten ezt tisztuknál fogva jogukká és kötelességüké teszi: szülők, tanítók, bírók. Mindenki más Isten hatáskörébe avatkozik, ha ítélt. Ők, ha ítélnék ebben a minőségükben, nem vétkeznek.

Az ítélet torzulását, a szálkát és gerendát, azt értem. Miután *Charles Bronson* egész családját olyan rettenetesen kiirtják, hogy abban a tíz percben véres marom a movizsák karfáját, utána méretlenül jogosnak érzem, hogy a továbbbi másfél órában ő gyilkolja halomra az utca söpredékét bosszúból. Kijöve a moziból persze elfog a szégyenkezés, hiszen egy sorozatgyilkosnak drukkoltam egy filmen át, magam is azzá válva. Szégyenkezésem álszent.

Nem éppen mi, keresztények tudnánk mégis a legjobban ítélni, Mester? Hiszen Pál is ítélt. El akarja távolíttatni a kis kovászt, mely az egész gyülekezetet megfontja. Az egyház mindig alkotott törvényeket és szabályokat, és mindig törekedett arra, hogy a krisztusi szeretet hassa át a bírósági tárgyalásokat, ítéleteket. Ebből a szeretetből állította a máglyákat, és voltak szégyenkövek is. A kereszténység tudja, mi a jó és rossz közötti különbség. Nem éppen mi, keresztények tudnánk a legjobban ítélni, Mester?

Oratio œcumenica

Mindenható Isten, irgalmas Atyánk! Kérünk, hallgass meg minket, amikor a téged imádó keresztény gyülekezet közösségében eléd visszük kéréseinket.

Hálát adunk neked, hogy Jézus Krisztusban irgalmas és bűnbocsátó Istennek ismerhettünk meg téged. Köszönjük, hogy Jézus példája minket is arra indít, hogy ítékezés helyett megbocsátással és szelídséggel forduljunk az ellenünk vétkezők és világunk felé.

Hálát adunk neked a mögöttünk levő iskolai tanévért, egyházi iskoláinkért és minden iskoláért, ahol szeretetre és megbocsátásra tanítják gyermekeinket. Megköszönjük neked a pedagógusokat, az ő tanító és nevelő munkájukat, és kérünk, add, hogy a társadalom jobban megbecsülje fáradságos munkájukat.

Könyörgünk a *teremtett világért*. Ajándékként élvezhetjük a nyári szünetben világod szépségét és nyugalomát. Add, hogy nyaralás közben se feledkezzünk el a

természet iránti felelősségünkről. Segíts, hogy irgalmasak legyünk az állatokhoz és a bennünket körülvevő növényvilághoz, hogy megőrizzük ezeket onkaink számára. Kérünk, gátold meg a romboló erőket, amelyek felelőtlenül tönkreteszik környezetünket, szennyeznek levegőnket. Segíts felismerni bolygónk iránti közös felelősségünket.

Imádkozunk a *megbékélésért az emberek között*. Urunk, világunkban olyan természetessé vált a bosszú érzése és cselekedete. Megbántott, sértett emberek cipelik sérelmeiket éveken, évtizedeken át, várva a bosszú lehetőségére. A másik oldalon pedig bűneiket tagadó, hibáikat nem vállaló, felelőtlen emberek élik életüket, nem törődve áldozataikkal. Hiányzik a békeesség, a kibékülési szándék, amely nélkül pedig lehetetlen az együttélés. Könyörülj rajtunk, Urunk! Kérünk, add nekünk Jézus türelmét és szeretetét, hogy rendezni tudjuk közös dolgainkat.

Úgy fogadd be a testvért, mint Krisztus tégedet!

► „Kegyelmes Istenünk, aki Jézus Krisztusban békeességét hirdettél minden embernek, add, hogy irgalmasodól élve magunk is irgalmasok legyünk.” A Szentháromság ünnepe utáni negyedik vasárnap kollektá imádságában olvashatjuk a fenti kérést. E mondat egészében foglalja össze a vasárnap üzenetét, mondanivalóját.

Az evangélium (Lk 6,36–42) témája a képmutató ítékezés; az ószövetségi szakasz József és testvérei történetének egy része: Imóz 50,15–21. A testvérek apjuk halála után megjedtek, de József így szólt hozzájuk: „Ne féljete! Vajon Isten vagyok én? Ti rosszat tervezetek ellenem, de Isten terve jóra fordította azt, hogy úgy cselekedjétek, ahogyan az ma van, és sok nép életét megtartsa.”

Az igék tehát a felebaráti szeretetről, a testvérünk és embertársaink cselekedetei iránti megbocsátásról, egymás megértéséről, elfogadásáról szólnak. A graduálének (EÉ 474) első verse így hangzik: „Úgy fogadd be a testvért, / Mint Krisztus

tégedet! / Más minden embertársad, / Ám egy testvér veled. / Te is gyarló vagy, mégis / Személyed vállalod; / Göggel mások szívébe / Ne olts hát bánatot!”

Jól ismert, gyakran énekelt, igen szeretett dallamunkat kölcsönzi Scholz László költeménye. A dallam *Melchior Teschner* (1584–1636) alkotása, aki Fraustadt kántora volt. A nálunk ezzel a dallammal használatos szöveg, *Valerius Herberger* (1562–1626) műve pestisjárványban készült, mikor a fraustadi lelkésznek, a vers írójának naponta több ember sírjánál kellett megállnia, magának is állandó veszélyeztetettségben: *Már búcsút veszek tőled, te mulandó világ* (EÉ 505). *Teschner* dallama azonban csak később került a versre. Szöveg és dallam a kezdetekben sem alkottak szerves egységet, így a dallam más versre alkalmazhatósága még kis döccenőt sem eredményez. A mi gyakorlatunkban talán sokunknak az adventi időszak és *Paul Gerhardt* sorai jutnak eszünkbe *Teschner* dallamát énekelve: *Mint fogadjalak téged, világ reményességét* (EÉ 141).

Scholz László alig pár éve távozott közülünk. A Deák téren, majd Zugló-

ban volt lelkész. Ezután az Állami Egyházi Hivatal parancsára Hatvan-Gyöngyösre és szőrványába került. Nyugdíjas éveit újra Budapesten, Kelenföldön töltötte. Hosszú életére tekintve (1911–2005), életrajzában olvasgatva igen személyes indítatásúnak tekinthetjük verse 2–3. strófáját: „Ne tépd el azt a láncot, / Mely sokkal egybefűz, / Ki önmagában kíván / Meglenni – álmodt. / Nézd, Krisztus úgy, amint vagy, / Megszán és átölel. / Ne irtózz emberektől, / Hozzájuk lépj közel! // Légy túró, megbocsátó, / Ha ér, ha szúr tövis! / Az Úr szájából halod: / »Még hetvenhét-szer is!« / Tedd, szöld az igazságot, / De mindig szelíden. / Hangozzék szeretetből / A nem és az igen!”

Scholz Lászlót a gyakorlati teológia, annak is egy speciális ága, a pedagógiai teológia foglalkoztatta: az, hogy miként lehet nagy igazságokat az egyszerű emberek nyelvén is elmondani. Az *Evangelikus Életben*, a *Keresztény Igazságban*, a *Harangszóban*, a *Lelkipásztorban* megjelent cikkeinek se szeri, se száma. Énekeskönyvünk *Énekszerzők, énekköltők, énekköltők* fejezetében neve után huszonhét

valakinek az életében” kapujába, ezen a kapun nem lép át. Akkor áldott az a pillanat, áldott az a találkozás, mert ilyenkor Isten szavát szóljuk, vagy Isten csendjében részesülünk. Akkor áldott az a pillanat, áldott az a találkozás, mert ilyenkor Isten gyermekeivé leszünk. Mi, a szolgátság megszállottjai, a törvény emberei, magunk sem hívén ebben, de mégis mennyei Atyánk fiaivá válunk, testvéreivé egymásnak. Soha nem tudunk eleget tenni az ítélet tilalmának, ha azt latolgatjuk, ez vagy az a tettünk megsértette-e ezt a szabályt. Ilyenkor továbbra is a törvény emberei maradunk. A *nem ítéles* mentalitás, életforma, a világra való mosoly, mások szemébe való nézés, őszinte kézfogás. A világ pedig ugyanilyen arccal néz vissza. Kevés az, hogy elhatározzuk, nem fogunk ítéletet. Fakadjon fel belőlünk élő forrásként az irgalom, az együttérzés, a szánakozás: valamennyien bűnösök vagyunk.

És felkel a király, hogy elengedje szolgálja minden tartozását. És felkel Jónás Istene, hogy megkegyelmezzon Ninivének. És felkel Zákus és a bűnös asszony Jézusa, hogy szembeforduljon a jerikóiakkal és az írástudókkal és farizeusokkal. És ott és akkor valóban történik valami. Felborul az egyensúly, kiszakad a zsák, valaki nem azt kapja, ami jár neki, a bűn büntetése – mint parton a hullámok – megszelídül. Emberi sorsok igazzá válnak.

■ KOCSOR TAMÁS

ÉNEKKINCSTÁR

Eged Isten diczerinc,

számot találunk, tizenegy fordítást és tizenhat önálló művet, melyek közül minden bizonnyal a két legismertebb a *Tisztá meg szíved, Jeruzsálem népe* (EÉ 460) és *konfirmációi énekünk, az Először állok utárhoz* (EÉ 300). Költségzete külön méltatást érdemel – írta róla az *Evangelikus Élet* 2006-ban. E sorok írója a cikke később nem talált tanulmányt Scholz László verseiről, így azt gondolom, ez a munka még előttünk, hitbéli és szellemi utódok előtt áll!

„Nincs, ami megújíthat / Se mást, se tégedet, / Csak a Krisztusból tűző, / Forró, hű szeretet. / Mindennap erre vágyik, / Ki épp utadba jött. / Testvér, mint Krisztus téged, / Te úgy fogadd be őt!” Az ének negyedik verse az epistola szavaira rímel: „Mert a teremtett világ sóvárogva várja az Isten fiainak megjelenését.” (Róm 8,19)

■ W. KINCZLER ZSUZSANNA

LAPUNK A VILÁGHÁLÓN A WWW.EVELET.HU CÍMEN OLVASHATÓ.

A Balassagyarmati Evangélikus Egyházközség az Oktatási és Kulturális Minisztérium egyházi keretéből 5,8 millió forint támogatást kapott, amely lehetővé tette a műemlék temploma idén épp kétszáz éves toronysisakjának a teljes újjáépítését. A Nógrádi Egyházmegye 2 millió forinttal járult hozzá a beruházáshoz.

■ BARTHA ISTVÁN felvétele

Levett sisakkal a szügyi templomtorony

Ritka eseménynek lehetnek tanúi május 13-án a szügyiek: műemlék templomokat megfosztották ékességétől, a régi toronysisaktól. Az 1774–81 között épült szügyi evangélikus templom sisakja régóta dacolt az idővel. 1925-ben újra kellett állítani a csúcsán lévő keresztet, s két évvel később megtörtént a részleges felújítás. Mostanra azonban már nagyon időszerű volt a sisak teljes cseréje.

A feltételezések szerint helyenként több száz éves faszerkezet megdőbbsen tően rossz állapota miatt a toronysisak leemlése nem volt veszélytelen feladat, de – hála Istennek! – a viharos szél és az erős esőzés ellenére is minden baj nélkül sikerült. A gyülekezet tervei szerint júniusban elkészül a régi sisak vadonatúj másolata, s a hónap végére mindenki örömeire és megelégedésére elfoglalhatja helyét a torony tetején.

■ BLATNICZKY JÁNOS felvétele

Esperesi kollégium a hűség városában

► Egy nappal a gyászos trianoni békediktátum aláírásának 88. évfordulója előtt, június 3-án stílszerűen a hűség városának is nevezett Sopronban tanácskoztunk egyházunk esperesi kara. A tanácskozáson püspökeinken és espereseinken kívül meghívott vendégként és előadóként jelen volt az országos felügyelő, a Luther Kiadó régi-új, hat évre megválasztott igazgatója, valamint zsinatunk elnöksége. A megjelenteket dr. Gimesi Szabolcs, a Soproni Egyházmegye felügyelője köszöntötte. A nyitóáhitatot Gabnai Sándor esperes, a tanácskozás házigazdája tartotta.

Elsőként Pröhle Gergely országos felügyelő adott tájékoztatást. Kitért aktuális közéleti kérdésekre, egyházunk tényfeltárási bizottságának munkájára, anyagi helyzetünkre – különös tekintettel a pályázati lehetőségekre –, egyházunk ingatlanjainak helyzetére, valamint az egyházi közéletünket alaposan felkavaró, de már lecsillapodni látszó, az országosirodaigazgató-választást övező eseményekre.

Ezután Kendeh K. Péter, a Luther Kiadó igazgatója szövegezte jövőbeli terveiről, amelyeknek sarkalatos pontja a kiadó működését garantáló biztos anyagi háttér megteremtése. A kilátások biztatóak, hi-

szén idén az időarányos bevétel 60%-kal emelkedett a tavalyihoz képest.

Szóba került a sok kritikát kapott új lelkesítői szolgálati napló is. Az esperesek egyházmegyéjükben összegyűjtötték a lelkesítőkre vonatkozó javaslatokat, hogy miképpen lehetne javítani a szigorú számadású nyomtatványt is tekinthető szolgálati naplón. Ígéret szerint a kiadó a későbbiekben figyelembe fogja venni ezeket a javaslatokat.

A zsinat elnöksége aktuális törvényeinkről szólt, közülük is részletesen az úgynevezett szolidaritási törvényről, amely 2009. január elsejével lép életbe. Ifj. Zászkaliczky Pál, az alap elnöke elmondta, hogy ez a törvény újraszabályozza egyházunk nyugdíjrendszerét, amire időben fel kell készülniük lelkesítőknél és gyülekezeteknél egyaránt. Az új rendszerben a járulékmértéke a bruttó bér 30%-a lesz; egyik felét a lelkesítő, másik felét pedig a gyülekezet fizeti. Ez az eddiginél nagyobb anyagi terhet ró majd mind a lelkesítőkre, mind a gyülekezetekre, ám a nyugdíjrendszer lényegesen nagyobb anyagi biztonságban működik majd. A jövő évtől kezdve viszont megszűnik az országos járulékfizetési kötelezettség.

Az esperesi tanácskozás a továbbiakban a püspöki tájékoztatók meghallgatásával folytatódott, majd kerületi megbeszélésekkel fejeződött be. Az esperesek késő délután Ittész János elnök-püspök úti áldásával indultak haza.

■ KISS MIKLÓS

Hajdani pedagógusokért szól a harang Bonyhádon

A Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium kétszáz éves jubileumi ünnepségének megrendezésekor, 2006-ban merült fel a gondolat, hogy méltó emlékhelyet kellene állítani a pedagógus elődöknek. A közelmúltban az iskola megkapta a hidasi gyülekezet évek óta használaton kívüli kisharangját, melyet – a pedagógusnap alkalmával – a gimnázium udvarában állítottak föl jelenlegi és öregdiákok jelenlétében. A hajdani igazgatók és tanárok neve, valamint hogy mettől meddig dolgoztak az intézményben, kis réztáblákon olvasható a haranglábban. Az iskola vezetés ily módon lehetőséget kínál a hálás utókornak, hogy pedagógusnapon vagy évfolyam-találkozón a harang megköndítésével, gyertyagyújtással emlékezzen meg tanáraitól.

■ MÁTÉ RÉKA felvétele

Ittész János püspök ebben az esztendőben június 7-ére hívta testvéri találkozóra – házas társakkal együtt – a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület területén szolgált vagy jelenleg ott lakó nyugdíjas lelkesítőket, valamint a lelkesítőszövegeket. Az egyházkerület győri székházában tartott együttlétén megjelent több mint harminc idős szolgálatos egyházunk jelenlegi helyzetéről kapott tájékoztatást, a közös ebéd elfogyasztása után pedig kötetlen beszélgetés keretében oszthatták meg örömeiket és nehézségeiket a kerület vezetőivel.

■ MENYES GYULA felvétele

Ez is június 16-án történt

Hatvan éve államosították az egyházi iskolákat

Azt nem tudom, hogy a hatalmon lévők részéről szándékos volt-e az időpont-egyezés. De nehéz nem gondolni arra, hogy annak a szörnyű politikai gyilkosságnak, amelynek ötven évvel ezelőtt, 1958. június 16-án esett áldozatul Nagy Imre és két mártírtársa, Maléter Pál és Gimesi Miklós, már volt egy sajátos – tíz évvel korábbi – előképe. Bár akkor nem egy vagy több embert küldtek bitóra, de azért az is szabályszerű kivégzés volt: egy jól működő oktatási és nevelési rendszert tettek tönkre. Ugyanis az országgyűlés 1948. június 16-án fogadta el az 1948. évi XXXIII. törvénycikket a „nem állami iskolák fenntartásának az állam által való átvétele, az azokkal összefüggő vagyontárgyak állami tulajdonba vétele és személyzetének állami szolgálatba való átvétele tárgyában”. Közülük volt evangélikus egyházunk 326 nép- és általános iskolája, továbbá 1 polgári általános, 11 gimnáziumunk, 2 kereskedelmi középiskolánk és 3 tanítóképzőnk. (Az adatokat Pukánszky Béla és Németh András Neveléstörténet című műve közli.)

Nem előzmények nélkül történt mindez. A második világháború után a megszálló szovjet hatalom segítségével hatalomra jutott szélsőséges baloldali erők nem tűrték a „másiként gondolkodást”, a kritikát. Tótális irányításra és ellenőrzés-

re törtek a társadalom életének minden területén, így a közoktatásban is. Hamarosan megindult a küzdelem az iskolák feletti ellenőrzés birtoklásáért is. Már 1946 tavaszán megjelentek a baloldali sajtóban az egyházi iskolák létjogosultságát kétségbe vonó cikkek.

Akinek bármilyen illúziója lett volna a történelemmel kapcsolatban, az is rádöbbenhetett a lényegre – az 1947 márciusa és 1950 februárja között kultuszminiszter – Ortutay Gyula egyik beszédét hallgatva, olvasva: „... az iskolai ügy elsőrendű politikai és hatalmi ügy, az elemi oktatástól kezdve a felső fokig, mert az elemi fokon is éppen úgy, mint az egyetemen arra tanítják a növendéket nyíltan vagy burkoltan, hogy az államhatalom különböző posztjain, a szellemi, gazdasági, politikai és egyéb irányító posztjain hogyan viselkedjék és vezesse a hatalom érdekében az ország népét... Az iskolai ügyön keresztül az állami apparátusnak módja van, ha tetszik bármiféle eszmét begyakoroltatni, beidegeztetni...” (Művelődés és politika, Budapest, 1949) Hogy ezt az elméletet tett is követte, annak a mai harmincasoktól kezdve mi magunk vagyunk az élő tanúi.

Bár egyházunk akkori püspökei (Ordass Lajos, Túróczy Zoltán, Szabó József és a beteg Kapi Béla helyett Németh Károly püspökhelyettes) nem egyformán íté-

ÉGTÁJOLÓ

ték meg a folyamat súlyosságát és veszélyességét, nem nézték tétlenül az eseményeket. Tanulságos hosszabban idézni abból a közös pásztorlevélből, amellyel még az államosítás megtörténte előtt a gyülekezetekhez fordultak, és amely megjelent az Új Harangszóban is: „Egyházunk népe az évszázadok során szorgalmasan építette iskoláinkat, és mérhetetlenül sokat áldozott fenntartásukért. Gyülekezetünk ma is szeretettel fogja körül egyházunk tanító intézeteit. Ezért figyelhetünk meg mindenfelé az aggodalmat, amellyel híveink iskoláink sorsának alakulását kísérik. Az aggodalmaskodást több ok keltette fel egyházunk népében és vezetőiben. A legutóbbi időkig iskoláink zavartalan szolgálatának lehetőségére számítottunk, államosításuk kérdése váratlanul vetődött fel. Nyugtalanságot keltett az az ismételt tapasztalat, hogy egyházi iskoláink tanítóit és tanárait az államosítás kérésére ösztönözték, így

egyházunknak ezek a munkásai szembe kerültek az iskolafenntartó egyház-községek tagjaival, de hivatali esküjükkel is. További aggodalmat keltett, hogy szülői értekezleteken olyan szülőket zavartatnak meg iskoláink államosításának kívánsága mellett, akik önként nyilván az egyházi iskolák mellett döntöttek, amikor gyermekeiket egyházunk iskoláiba írták, vagy ezekért az iskolákért áldozatokat hoztak. És szomorúan látjuk, hogy a napisajtó egyoldalú bírálkodással már szinte egyetlen szót sem talál az egyházi iskolák letagadhatatlan nagy szolgálatának és kiváló értékének elismerésére.” (Idézi Terray László – Nem tehetett mást, Budapest, 1990, 92–93. old.)

Kétségtelen, hogy a pásztorlevél aláírói közül Ordass Lajos látta legreálisabban a helyzetet, és ő volt az, aki a legkövetkezőekben harcolt egyházunk autonómiájáért és iskoláink megmaradásáért. S mivel az államhatalom nem tudta őt megfélemlíteni és álláspontja megváltoztatására vagy hivataláról való lemondásra kényszeríteni, átlátszó – a külföldi testvéregyházak számára is megdőbbsenést okozó – koncepciót per indítottak ellene. Valutaüzérkedéssel, gazdasági bünténnel vádolták meg, amelynek két évtől halálig terjedő volt a büntetési tétele. Az egyházunkat és isko-

lait védő Ordass Lajos püspököt az 1948. október 1-jén kihirdetett ítélettel kétévi fegyházra, öt évi hivatalvesztésre, politikai jogainak öt évi felfüggesztésére és 3000 Ft (milyen sok pénz volt ez akkor!) pénzbüntetésre ítélték.

Amióta újra vannak iskoláink, naponta tapasztaljuk, hogy milyen nehéz – ha egyáltalán valamiképp lehetséges – negyven-ötven év után újra megalapozni, felépíteni és az egykori örökséghez méltóan működtetni ezt az intézményhálózatot. Adja Isten, hogy közös fáradozásunk ne legyen hiábavaló, és a Magyarországi Evangélikus Egyház óvodái és iskolái olyan műhelyek legyenek, ahol hitben és tudományban, egyházszertben és hazaszeretben, Isten és emberek előtt való kedvességben növekedhetnek gyermekeink és ifjaink!

Ittész János püspök
Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület

HIRDETÉS

Nemzetközi ökumenikus szimpózium a Biblia éve jegyében

A Biblia éve 2008 egyik központi eseménye az esztergomi Szent Adalbert Képzési, Lelkiségi és Konferencia-központban június 23. és 26. között megrendezendő nemzetközi ökumenikus és biblikus szimpózium.

A szimpózium szervezői azzal a céllal hívták meg külföldről és itthonról biblikus professzorokat és többeket a társtudományok művelői közül, hogy megismerjék azokat az azonosságokat, sajátosságokat és különbségeket, amelyekkel a Szentírás katolikus és protestáns kutatóként, olvasóként a Bibliát kutatjuk és értelmezzük.

A konferencia második napján azzal foglalkozunk, hogy a Biblia mennyire „médiaképes” könyv a 21. században, sajátos nyelvezete és üzenete hogyan kommunikálható anélkül, hogy a kommunikációs eszközök sajátosságai veszélyeztetnék magának a bibliai nyelvezetnek és üzenetnek az integritását.

A részletes program megtekinthető a www.bibliaeve.hu oldalon (Események/Központi események). A jelentkezési lap ugyanonnan tölthető le.

A konferencián való részvétel ingyenes. A konferencia első fél napjára (június 23.) és két teljes munkanapjára (június 24–25.) étkezés és szállás is igényelhető (árak: egy éjszaka 3000 Ft, reggeli 700 Ft, ebéd 1200 Ft, vacsora 900 Ft). A jelentkezéseket a Szent Adalbert-központ címére kell küldeni: 2500 Esztergom, Szent István tér 10., info@szentadalbert.hu. További információ: Kurilla Éva (33/541-939; 33/541-900), Tarjányi Béla (1/321-5497; demtar@ella.hu) és Pecsuk Ottó (1/209-3033; otto.pecsuk@bibliatarsulat.hu).

Dr. Babel Balázs érsek, D. Szabik Imre püspök

HIRDETÉS

Szent és profán

Múzeumok éjszakája 2008 az Evangélikus Országos Múzeumban

Június 21-én az Evangélikus Országos Múzeum (1052 Budapest, Deák tér 4.) az alábbi programokkal várja az érdeklődőket:

A múzeum épületében

Nyitva: hajnali 2 óráig

- Állandó kiállítás: *Evangélikusság a magyar kultúrában* – tárlatvezetéssel
- Időszaki kiállítás: „És láték...” – Karátsón Gábor akvarelljei a Jelenések könyvéhez
- Biblia éve 2008: Különleges Bibliák tárlata

A múzeum pincéjében

Tárlat egy éjszakára: *Érték(t)rend, avagy pincébe üzött tárgyak*

- Megnyitó: 20.00

A templom udvarán

Pódium egy éjszakára

- 18.00: A Viva Voce kamarakórus koncertje (művészeti vezető: Csernyik Balázs)
- 19.00: Pódiumbeszélgetés a Bibliáról. Résztvevők: Karátsón Gábor író, festő, Kelemen Katalin rabbi, Kroó Norbert fizikus, az MTA alelnöke, Mezey Katalin költő. Moderátor: Bence Imre evangélikus lelkész, esperes
- 20.30: A Custos Consort gambaegyüttes reneszánsz és barokk koncertje (művészeti vezető: Szászvárosi Sándor)
- 21.30–23.00: Szekszárdi borkóstoló bordalokkal. Közreműködik: Halász János borász és Róka Szabolcs (ének, koboz)

A Deák téri evangélikus templomban

18.00–24.00: Biblia-maratlon orgonazenével

Felolvasnak: Bánffy György színművész, Borókai Gábor főszerkesztő, Csepregi András szakállamtitkár, Döbrentey Ildikó meseíró, Dragomán György író, Fabiny Tamás püspök, Földes László Hobo, Gryllus Dániel zenész, Gryllus Vilmos zenész, Jánosi Csaba válogatott jégkorongozó, Kondorosy Ferenc kormánybiztos, Kovács Ákos zenész, Levante Péter előadóművész, Lovas Ilona képzőművész, Lovász Irén népdalénekes, Margócsy István irodalomtörténész, kritikus, Nagy Tamás építész, Oberfrank Pál színművész, Olescher Tamás festőművész, Petróczy Éva irodalomtörténész, költő, Réthelyi Miklós orvos, egyetemi tanár, Sóllyom Jenő fizikus, akadémikus, Süveges Gergő híradós, Zádori Mária operaénekes és mások.

június 21.

este 6 órától késő éjszakáig

Ez az éjszaka más, mint a többi... www.muzeumokejszakaja.hu

Váltson belépőt egy különleges éjszaka eseményeire!

Ízelítő 70 múzeum több száz érdekes programjából:

- Rahidvői Vénuszszal (Aquincumi Múzeum)
- Mobil(t)ép) Dízajn Fabry Sándorral (Országos Műszaki Múzeum)
- MOME Maraton reggel 6-ig (Iparművészeti Múzeum)
- A divat éjszakája (Múzeumi Múzeum)
- Izirjider, ocsém! (Közlekedési Múzeum)
- Szárok minden színtent! (Ludwig Múzeum)
- Combalissimo 2008 (Magyar Nemzeti Múzeum)
- Szent és profán (Evangélikus Országos Múzeum)
- ZOOM IN! (Szépművészeti Múzeum)
- Forró ngomok és hideg-lelés (Magyar Természettudományi Múzeum)
- Hamisítványok éjszakája (Vám- és Pénzügyőr Múzeum)

Múzeumok
Éjszakája

A belépővel ingyen utazhat a Múzeumbuszon is!

Jegyek kaphatók a résztvevő múzeumokban és a BKV kiemelt jegypénztárjaiban. A teljes programról keresse honlapunkon és az EXIT kiállításunkon.

A rendezvény fotótámasztója: Sponzorok:

Az Evangélikus Országos Múzeum június 17-től árusítja a múzeumok éjszakája című programsorozatot összes budapesti rendezvényére érvényes belépőt.

Missziós koncertek a főváros tetején

Újra Westend soul- & gospelfesztivál – 2008. június 18–21.

► **Mi közös lehet egy közel száztagú kórusban, Magyarország legjobb a capella négyesében, az egyik televíziós tehetségkutató műsorban nagy sikereket elért fiatal hölgyben és egy brit rockzenekarban? Nem is kevés! Hiszen a Golgota gospelkórus, a Bolyki Brothers, Rontó Kitty és a Hillsong London is fontosnak tartja, hogy megszólítsa az embereket, és a zenén keresztül elmondja nekik Jézus örömhírét. Erre pedig kitűnő alkalmuk nyílik a négynapos Westend soul- & gospelfesztivál fellépőiként. A fesztivált immár másodszor rendezik meg a Westend bevásárlóközpont tetőteraszán. Az eseménysorozat részét képezi majd a Nyugati téren felállított színpad is, ahol az esti nagy koncertek előadói mellett főként fiatal magyar csapatok mutatkoznak be.**

Óriási eredmény, hogy egy ilyen evangélikus töltésű program ennyire a város szívében, a budapesti fiatalok egyik legfontosabb találkozóhelyén kaphatott helyet! A tavaly őszi, a budapesti Városmisszió eseményeihez kapcsolódó első itteni soul- & gospelfesztivál sikere mutatta meg, hogy jó helyen jó időzítéssel, igényes zenével és szuggesztív előadók segítségével igenis meg lehet szólítani a „mai fiatalokat” is az evangélium üzenetével.

A műsor pedig most sem érdektelen. Mindjárt az első napon, június 18-án, szerdán a mai dicsőítő zene egyik legismertebb előadója, Matt Redman ad nagy koncertet a szintén világhírű Hillsong gyülekezet londoni zenészeivel. Aki eljön, és kissé járatos a műfajban, csodálkozni fog, hogy mennyi magyar szöveg ismert dal szerzője az ismeretlen-ismerős brit Matt Redman, ahogy a Hillsong számos ismert dalának is örövendezhet. Aki pedig érdeklődőként jön, talán azon csodálkozik majd, hogyan lehet ennyire friss és mai zenével átadni az evangélium időtlen üzenetét... Az angol zenészcsapat egyébként egy nagy európai koncertturné állomásaként érkezik Budapestre. A sorozat a *Take It to the Streets – Vidd ki az utcára* című köré szerveződik. A szándék világos: vigyük az evangéliumot az utcára, az emberek közé, hogy mindenki hallja! Nos, ez a törekvés különösen sikeres lehet Budapesten, ahol tényleg a város szívében, szabadterem, a bevásárlóközpont tetején szólal majd meg az énekelte örömhír.

A fesztivál első estjén a nagy létszámú zenekar utaztatása és a különleges technikai igények felmerülése miatt belépőjegyét szednek a rendezők: elővételben két jegy 2990 forintba kerül, ami lehetőséget nyújt mindenkinek arra, hogy legalább egy nem hívő barátját is magával vigye. A többi nap eseményeire azonban ingyenes a belépés, noha a fellépők továbbra is a magyar és a nemzetközi keresztény zene élvonalába tartoznak.

Csütörtökön 18 órakor az ifjú tehetség, Rontó Kitty lép fel édesapjával, a gitáros-zeneszerző Rontó Attilával, majd

egy hollandiai csapat, a Breeze Gospel következik. A tradicionális gospelmuzsika kedvelői számára igazi csemegét jelent majd a Hollandiából érkező hat színes bőrű hölgy alkotta énekegyüttes. Azt a bizonyos eredeti afroamerikai hangzást hozzák, amelyet csak ők képesek autentikusan megszólaltatni. Ez az a zene, amelyet tinédzserek és szülei egyaránt élveznek.

Nos, az utána következő négy magyar fiú is valami összetéveszthetetlenül eredetit hoz. A Bolyki Brothers „a capella varázsa” nem mágikus varázslat, sőt éppen a Teremtő dicsőítésére szól, aki ilyen hangot, tudást és egységet – s mindebből ilyen szívet gyönyörködtető harmóniát hoz létre a fülünk hallatára.

A tartalmas első két nap után azért pénteken se maradjunk otthon pihenni, mert 18 órától megszólal a *Lakatos Projekt* szuper dinamikus, roma ihletésű dicsőítő muzsikája, amely a folk-, a pop- és a dzsesszzene elemeiből építkezik. Őket követi az őszi fesztivál egyik legsikeresebb fellépője, a *Golgota gospelkórus* majdnem százfős csapata; segítségükkel megélhetjük a hit felemelő pillanatait és mélységeit is.

A pénteki napot a Magyarországon jól ismert Noel Richards koncertje zárja, aki klasszikus brit rock stílusban játssza dicsőítő dalait. Valódi lelki-szellemi mélységeket hordozó dalszövegei, Istenre irányuló színpadi jelenléte és igényes zenei megszólalása egyaránt a műfaj „nagy öregjei” közé emeli. De nemcsak mint zenészerző és előadó ismert, hanem egy egész kontinensünket átfogó dicsőítő mozgalom szellemi atyjaként is. Hiszen az ő álma alapján valósult meg a londoni Wembley stadionban megtartott dicsőítő koncert 1997-ben csakúgy, mint a berlini olimpiai stadionban megrendezett 2006-os dicsőítő fesztivál.

A szombati nap rendhagyóan alakul. Kora délutántól az *Ez az a nap!* idei rendezvényére kerül sor, három év szünet után. Hasonlóan az eddigi, jól bevált forgatókönyvhöz, fél 3-tól a *Magyarországi Baptista Egyház Központi Fúvószenekara* lép a Westend-tetőterasz színpadára. A hagyományos egyházi énekeket előadó rezzenzárdára mindig oda kell figyelni, jelenlétük a jó hangulat garanciája. Három órától a családoké, a gyermekeké a terep, hiszen nekik énekel *Pintér Béla, csemetéi* segítségével. Dalai felnőtteknek is megszívlelendő evangéliumi üzenettel, vidáman, üde gyermekhangokkal szólnak cseperedőknek és serdülőknek. Ezek a dalok több mint egy évtizede slágerek a keresztény családokban.

A gyermekprogram után *Pintér Béla a felnőttekhez* szól majd: először – az előző hívó generációk előtti tisztelgésért is – régi egyházi énekeket ad elő modern

hangszerelésben. Aki hallotta, tudja, hogy milyen frissen, újszerűen szólalnak meg így ezek a jól ismert dallamok. Koncertje zárórészében pedig saját újabb számaiból játszik, amelyekből sugárzik az Isten jelenlétébe vetett hit és a belé vetett bizalom. Vigyázat, ez a lelkiület ragadós, elkapható!

A korábbi *Ez az a nap!* találkozókön megszokhattuk, hogy mindig színpadra áll egy összevont dicsőítő csapat is, amelyben a különböző keresztény egyházakhoz, közösségekhez tartozó zenészek együtt muzsikálnak, kifejezve ezzel az egység iránti vágyukat is. Idén *Csiszér László és Praszák László* vezeti ezt a csapatot, ismertebb és újabb dicsőítő dalok közül válogatva. A cél nem az, hogy csupán meghallgassuk őket, hanem hogy valamennyien együtt énekelve közösen járuljunk Isten elé. A dalokat különböző egyházakhoz tartozó fiatalok imái szajkózzák majd meg. Hisszük, hogy a hazánk lakóiért elmondott, a Szentháromság egységében foglalt imáink meghallgatásra találnak majd.

Este aztán visszatérünk a soul- & gospelfesztivál menetrendjéhez. Az első előadó, a színes bőrű *Judy Bailey* Londonban született, Barbadoson nőtt fel, jelenleg pedig Németországban él. Ez a sokszínűség meglátszik zenei stílusán is, melynek gyökere a rock, a pop és a reggae, de afrikai és karibi elemek is gyakran feltűnnek koncertjein. Judyval azok már találkozhattak, akik részt vettek a két évvel ezelőtti berlini dicsőítő napon; most végre hazánkba is ellátogat.

Judy Baileyt a fesztivál záróestjének magyar résztvevői, a *Gábel Testvérek* követik. Tíz év gazdag dalterméséből válogatnak. Finom költészettel áthatott, sokszor lírai hangú szövegeik hitelen közvetítik az Isten felé forduló lélek rezdüléseit, hogy aztán hangosan és erőteljesen zenghessenek fel az öröm hangjai is.

S végül jön a *YFriday*... A tavalyi soul- & gospelfesztiválon lépett fel nálunk először a brit csapat, amely rögtön sokak kedvenccé vált. Mi sem mutatja ezt jobban, mint hogy az internetes szavazásunkban nagy fölényrel nyerte meg a *Melyik külföldi fellépőt látnád újra szívesen?* kategóriát. A banda dinamizmusa nemcsak a tagok fiatal korából fakad, hanem abból is, hogy valamennyien megújult keresztények, akik Jézus, a Szeretet győzelmét és forradalmát hirdetik hallgatóiknak. Főként a fiatalok körében népszerűek, de kemény és dallamos rockmuzsikájuk bizony még az ötvenes korosztályt is megmozgatja...

A zenén kívül minden este elhangzanak majd rövid tanúságtételek is, és lelkiigondozói sátor is várja azokat, akiknek kérdéseik vannak a keresztény hittel kapcsolatban. Reméljük, hogy a nyárelő e nagyszabású missziós megmozdulása sokak számára több lesz, mint kellemes szórakozás, és az evangélium szava, amelyet az egész fesztivál minden perce közvetíteni akar, számos szívben célba talál.

■ KUNSZABÓ ZOLTÁN

A programról részletes információ a www.ezazanap.hu weboldalon található.

Olvasószerkesztőnk az akadémiai bizottság előtt

► **A helyesírás szabályozásával kapcsolatos kérdéseket vitatott meg a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) Magyar Nyelvi Bizottsága június 4-én. Az ülés egyik felkért hozzászólója az Evangélikus Élet olvasószerkesztője, Dobsonyi Sándor volt.**

Az MTA – illetve illetékes bizottsága – bizonyos időnként áttekinti helyesírásunk hatályos szabályrendszerét. Mivel a magyar helyesírás szabályainak legutóbbi, II. – és ma is változatlanul érvényes – kiadása 1984-ben jelent meg, szükségessé vált a felülvizsgálata. Ennek része volt az

Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán rendezett múlt szerdai ülés.

Dobsonyi Sándort a külön- és egybeírás szabályaival, illetve a kis és nagy kezdőbetűk használatával, valamint a tulajdonnevek írásmódjával kapcsolatban kérte hozzászólásra a bizottság. Az *EvÉlet* olvasószerkesztője többek között arról beszélt, hogy a különböző programok, rendezvények, rendezvénysorozatok nevének írásmódjában a gyakorlat nemigen követi a szabályt: míg a szabályzat szerint az ilyenek általában kis kezdőbetűvel írandók, általában mondható – plakátokon, szórólapon, programfüzetekben, sőt a

sajtóban is – a nagybetűk használata (például XV. Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál, IV. Debreceni Őszi Fesztivál, Fiala Művészek Fesztiválja, III. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszus, XXVII. Országos Táncháztalálkozó és Kirakodóvásár, Országos Tudományos Diákköri Konferencia, 79. Ünnepi Könyvhét és így tovább). Ezért azt javasolta, hogy a szabályzat következő kiadása ismerje el helyesnek ezeket a nagybetűs formákat is.

Olvasószerkesztőnk egyébként 2003 ősze óta több, a helyesírás szabályozásával kapcsolatos áttekintést, vitaanyagot készített már az MTA Magyar Nyelvi Bizottsága számára.

► *EvÉlet*-infó

Erősödő szlovák–magyar egyházi kapcsolatok

Kassán ülésezett a Szlovákiai Evangélikus Egyház zsinata

▶ A Magyarországi Evangélikus Egyházat dr. Fabiny Tamás, az Északi Egyházkerület püspöke képviselte június 6-án Kassán a Szlovákiai Evangélikus Egyház zsinatán.

A Szlovákiai Evangélikus Egyház zsinata a kassai evangélikus gyülekezet templomában tartotta éves nyitó istentiszteletét. Az esemény előtt – mintegy jelképe-

sen – a liturgiai bizottság átadta az új szlovák nyelvű agendát Miloš Klátik egyetemes püspöknek.

Az üdvözlések során a cseh és a lengyel evangélikus egyház képviselői után Fabiny Tamás püspök köszöntötte a megjelenteket. Beszédében kiemelte a két – a magyar és a szlovák – egyház közös múltját, illetve a közös jövő lehetőségét: nem külön-külön, hanem együtt, összefogva tölthetik be igazán küldetésüket.

A Miloš Klátikkal és Slavomír Sabollal, a

Szlovákiai Evangélikus Egyház Keleti Egyházkerületének püspökével folytatott megbeszéléseken egyházunk megerősítést kapott azzal kapcsolatban, hogy ez év végéig magyar lelkészt küldhet a rozsnyói magyar evangélikus gyülekezetbe. Reményeink szerint ez az együttműködés csak a kezdete a kölcsönös kapcsolatépítésnek; a részleteket a közeljövőben a két egyház vezetősége dolgozza ki.

■ CZÖNDÖR ISTVÁN

Ötszáz éve született a „szlovén Luther”

Ünnepi istentisztelet Ljubljánban

▶ Magas rangú külföldi állami és egyházi vezetők jelenlétében tartotta ünnepi istentiszteletét a Szlovéniai Evangélikus Egyház június 8-án, vasárnap Ljubljánban, megemlékezve Primoz Trubarról, az ötszáz éve született reformátorról. A Magyarországi Evangélikus Egyházat dr. Fabiny Tamás, az Északi Egyházkerület püspöke képviselte.

(Munkásságáról lapunk 2007/45. számában emlékeztünk meg.)

A kétmillió lakosságú Szlovéniában alig húsz-harmincezer evangélikus él, összesen tizenöt lelkész látja el a hívek pásztorolását. E kis létszámú közösség számára nagy lehetőség volt, hogy megmutathatta magát az országban nemzeti hősként tisztelt reformátor

születésének jubileumi évfordulója apropóján.

Az ünnepi istentisztelet után Fabiny Tamás püspök tárgyalásokat folytatott Geza Emiával, a Szlovéniai Evangélikus Egyház püspökével a magyar–szlovén egyházi kapcsolatok kiszélesítéséről és a szlovén teológusok magyarországi képzéséről.

■ Cz. I.

Egykori diákok találkoztak a Berzsényi-líceumban

▶ A hagyományok ápolása, az alma mater rendületlen támogatása, valamint a régi diáktársak és tanárok emlékének megőrzése – foglalkatnánk össze a soproni Berzsényi Dániel Evangélikus (Líceum) Gimnázium, Szakképző Iskola és Kollégium öregdiák-szervezetének mottóját. E közösen vállalt feladatok mögött olyan szellemi tartalom áll, olyan lelkület lángol, amely összeköti az intézmény múltját és jelenét, de erőt ad a jövő küzdelmeihez is.

Az egykori licistákat és berzsényiseket tömörítő Líceumi Diákszövetség május 31-én tartotta szokásos éves közgyűlését az iskola színháztermében. Winkler Barnabás elnök köszöntője után Csukásné Bencsik Zsuzsanna titkári beszámolója következett, majd a pénzügyekről hallhatók a megjelentek.

Tólli Balázs igazgató tájékoztatót a 2007/2008-as tanév eseményeiről, az iskola helyzetéről. Mint elmondta, az utóbbi hónapok a 450 éves jubileum jegyében teltek, de a színvonalas programok mellett a megszokott módon folyt az oktató- és nevelőmunka, zajlottak a „licéumi hétköznapiak”.

2007. december 14-én, a soproni népszavazás emléknapiján a város Civitas Fidelissima díjban részesítette a liceumot. Sok szép versenyeredményre, közös és egyéni sikerre is méltán lehet büszke az intézmény több mint hétszáz tanulója és a tanári kar. Ugyanakkor fontos látni az elsősorban anyagi nehézségeket is, a támogatások folyamatos és drasztikus csökkentését. Az új kihívások új válaszokat követelnek, többek között a szakképzés beindítását.

A beszámoló elfogadása után a tagok döntöttek a támogatásokat eddig fogadó alapítvány megszüntetéséről. A közgyűlés egy korábbi döntése értelmében ugyanis a szövetség ezentúl köz-

hasznú társaságként folytathatja tevékenységét, s így már önállóan is kezelhet pénzeszközöket.

A dísztermi program a Hűségédert a líceumhoz díjak jelképes átadásával zárult. A líceumi családeért végzett áldozatos munkáért idén is három tagját jutalmazta éremmel és oklevéllel a diákszövetség, akik azonban egészségügyi állapotuk miatt nem lehettek jelen az alkalmon. Az elismerésben azok részesedhetnek, akik nemcsak hálás szívvel emlékeznek soproni diákéveikre, hanem kitartó lelkesedésükkel már tevőlegesen is példát adtak diáktársaiknak és utódaiknak. A bronzplaketteket Kutas László szobrászművész, líceumi öregdiák készítette. A díjazottak 2008-ban:

Karai (Karner) Jenő 1931-ben maturált az ősi iskolában, melynek légköre, tanári kara életre szóló élményekben részesítette. Községi jegyzőként helyezkedett el. Jelenleg Bicskén él. A mai napig élénken érdeklődik a líceum iránt, figyelemmel kíséri és aktívan segíti a Líceumi Diákszövetséget, általa a tehetséges diákok jutalmazását és a rászorulókat támogatását.

Limberger Gyula 1917. január 27-én született Kismuzslán. Vallásos, erkölcsös neveltetést kapott, ezért került a soproni evangélikus liceumba is. Emlékeiről így vall: „Áldott tanáraink tudósok voltak, de egyúttal melegsívű, mindenkor emberek, akik a katedra magasságát szívesen felcsérelték a közvetlenséggel, az őszinte lelkesedéssel ügyes-bajos dolgaink iránt. Nemcsak tanítottak minket, de nevelték a tudományok mellett a hazaszeretetre, hitre, emberségre és becsületre.” Érettségi után 1938-ban utaszként szolgált. A világhérgést követően aknazsedés közben elvesztette a jobb szemét. Miután felépült, Jánosossomorjára került parancsnoknak. Amikor feljelentették, mert katonáival templomba ment, elvesztette századosi rendfokozatát és állását.

Az ötvenes években vasárnapi iskolát

vezetett Sopronban, évtizedekig őrizte a rendben tartotta a bánfalvi hadisírokat és a líceumi tanárok elhanyagolt nyugalmeit. A rendszerváltást követően rehabilitálták, örnaggyá léptették elő, s 1995-ben a Homvédelemért kitüntető cím első fokozatában részesült.

Németh Lajos nyugalmazott tanár, doni veterán 1927–1935 között volt licista; ahogy köszöntő levelében írta: „Nem a legjobb, de szorgalmas tanuló. Mindvégig vastagbetyű.” A második világháború alatt ötvenegy hónapig tartalékosként szolgált, közben egy évig vezette a soproni 7. hadosztály híradóközpontját. Németország északi részén angol hadifogságba esett.

Főiskolai végzettségét Szegeden szerezte, majd Debrecenben helyezkedett el középiskolai tanárként. Nyugdíjba a cellódömölki gimnáziumból ment 1976-ban. Bár egészségi állapota megromlott, s így már nem tud részt venni az aktív diákszövetségi munkában, mindig szeretettel gondolt az alma materre.

A közgyűlés után a résztvevők a hagyományok szerint az iskola kapujába vonultak, ahol hősi halált halt diáktársaikra és egykori tanáraikra emlékeztek. Idén is került koszorú dr. Lampérth Gyula emléktáblájára. Az újra evangélikus iskola első igazgatójának alakját Kó-Czákler Judit volt tanítvány és kolléga megható szavai idézték meg a tornacsarnok előtt, melynek felépüléséért Lampérth Gyula oly áldozatosan küzdött, ám átadását már nem élhette meg.

Az öregdiákok a továbbiakban részt vettek a líceum szokásos tanévücsúztató gálaműsorán. A színes programot Kránitz Eszter líceumi tanár szervezte. Másnap az evangélikus templomban istentisztelettel zárult a hétvége; az egykori diákok a viszontlátás reményében az Úr áldását kérték szeretett iskolájukra és társaikra.

■ KISS DÁVID

licista öregdiák, politológushallgató

HETI ÚTRAVALÓ

Egymás terhét hordozzátok: és így töltétek be a Krisztus törvényét. (Gal 6,2)

Szentháromság ünnepe után a 4. héten az Útmutató reggeli s heti igéiben az Úr Isten küzdelemre hív a kísértésekben, apostola pedig közteherviselésre szólít fel a mindennapokban.

Jézus arról tanít, hogy mit jelent az ő törvényének, a szeretet parancsának teljesítése a mindennapi keresztény életben. „Legyetek irgalmasok...” (Lk 6,36a) „A keresztyén ember akkor irgalmas, ha nem keresi csak a maga hasznát, hanem nyitott szemmel járva szerzte, egyformán néz mindenkire, barátira, ellenségre, ahogy mennyei Atyánk cselekszik.” (Luther) S Urunk tiltja a képmutató ítélezést: „Ne ítéljétek, és nem ítéltettek.” (Lk 6,37a) Pál is azt tanácsolja, hogy a hitben erősek ne ítéljék meg az erőtlenekeket. Mivel senki sem önmagának él, hanem az Úr Jézusnak, „többé tehát ne ítéljétek egymás felett, hanem azt tartsátok jónak, hogy testvéreteknek se okozatok megütközést vagy elbotlást” (Róm 14,13)! Egymás terhének hordozásához Istentől kérjünk erőt: „Nyújtsd ki kezedet segítségemre, óvd meg életemet, hogy dicsőítselek!” (Zsolt 119,173a.175; Lk) Gyakorlati hitoktatást pedig a béna ember hordozói tartanak: „... felmentek a háztetőre, és a cseréptetőn át eresztették le ágyastul Jézus elé...” Az Emberfia – a hordozók hitét látva – előbb megbocsátotta a béna bűneit, majd meggyógyította, és ő „Isten dicsőítve hazament” (Lk 5,19.25). A fogságból visszatért nép újjáépítette Jeruzsálem lerombolt várfalát, majd a törvénykönyv felolvasását követően böjtöltek, „azután előállva vallást tettek vétkeikről és őseik bűneiről.” „... és leborultak Istenük, az Úr előtt.” (Neh 9,2.3) E különös közteherviselés példája ösztönözzön a hittel mondott közbenjáró könyörgésre: „És amikor megálltok imádkozni, bocsássátok meg, ha valaki ellen valami panaszkodtok van, hogy mennyei Atyátok is megbocsássa nektek vétkeiteket.” (Mk 11,25) A gyülekezet Krisztus teste; Pál így tanít a hívek közteherviseléséről: „... kölcsönösen gondoskodjanak egymásról a tagok. És így ha szenved az egyik tag, vele együtt szenved valamennyi, ha dicsőségben részesül az egyik tag, vele együtt örül valamennyi.” (1Kor 12,25–26) Pilátus végül fogolycseréről döntött: a gyilkos és lázadó Barabbás kiszabadult, „Jézust pedig kiszolgáltatta akaratauknak” (Lk 23,25). De Isten akarata teljesült az Úr Szolgájának közteherviselésében: „bűneink miatt törték össze”; „népe vétke miatt éri a büntetés”; „sokak vétkeit vállalta magára” (Ézs 53,5.8.12). Az arra menő círénei Simonra kényszerített kereszthordozás példaértékű: „Ha valaki én utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye fel naponként a keresztjét, és kövessen engem.” (Lk 9,23) Mit jelent ez a gyülekezet életében? A jó rend helyreállítása, az intés elfogadása, egyetértésben, békességben zajló, örömteli életet. Erre adja Pál apostoli áldását: „Az Úr Jézus Krisztus kegyelme, az Isten szeretete és a Szentlélek közössége legyen mindnyájatokkal!” (2Kor 13,13) „Áldásoddal megyünk, megyünk innen el. (...) Örizz életünk mindennap.” (ÉÉ 553,1)

■ GARAI ANDRÁS

A Szélrózsa könnyűzenei felelőse

SZÓSZÓRÓ

Iffjúságirovat-gazda: Balog Eszter

▶ Huszák Zsolt (40) a Magyarországi Evangélikus Egyház ifjúsági referense három éve. Munkájából kifolyólag a két évvel ezelőtti Szélrózsán is a „tízék” szervezői bizottságának tagjaként az egyik fontos munkaterület felelőse volt, és az ma is. Az alábbiakban őt ismerhetitek meg.

– Mi pontosan a feladatod az idei találkozó szervezése során?

– A kultúra munkaágon belül a könnyűzenei területért felelek. Ez azt jelenti, hogy mindent, ami a könnyűzenei programokkal kapcsolatos, nekem kell átlátnom és koordinálnom. A program kialakítása természetesen a „tízék” aktív közreműködésével készült el, de a konkrét feladatok nagyobb részét én intézem. Ide tartozik a fellépőkkel való kapcsolatfelvétel és a szerződések előkészítése, valamint a technikai szükségletek egyeztetése, továbbá a teljes technikai háttér biztosítása – a színpad- és a hangtechnikai kábel kezdődően a megfelelő működéshez szükséges csapat megszervezéséig. Örömmel jelenthetem, hogy jelenleg mindezek már sínen vannak, és a megfelelő csapat is összeállt.

– Miért vállaltad el ezt a munkát?

– Már Váraljától kezdve lelkes résztvevője voltam-vagyok a Szélrózsának, külön öröm és megtiszteltetés is egyben, hogy mindegyik találkozón jutott számomra valamilyen feladat is, ami legtöbbször természetesen a könnyűzenével volt kapcsolatban.

– Mit jelent számodra ez a megbízatás?

– Sok lehetőséget a kreativitásra, koncentrációra, a csapatban dolgozás örömeit és persze fáradságot, olykor kudarcokat is.

– Mit vársz a találkozótól?

– Amit mindenki más, szervezők és résztvevők egyaránt: azt, hogy minden

nagyon jól sikerüljön. Legfőképpen annak örülnék, ha mindenki, aki július 16–20. között eljön Kőszegre, a Szélrózsa fesztivál által kínált színes programokban megtalálna azokat, amelyek fe-

lejtethetlenné teszik számára az idei találkozót. Hiszek abban, hogy erre jó esélyünk van.

– „Szóljon hangosan az ének!...” – és legyen a zene hullámhosszán is áldás. További sikeres szervezést kívánok.

■ BALOG ESZTER

Lelkészi közösség a Székelykő lábánál

► **A budai lelkes munkaközösség (LMK) minden júniusban rendkívüli ülést tart. Idén a Kolozsvári Egyházmegyével közösen szerveztek lelkeszertekezletet...**

Június 2-án tizenkilencen keltünk útra, és gyönyörű nyári eleji időben érkezünk meg Kolozsvárra. A kedves fogadtatás mellett a Reményik Sándor Galériában kaptunk tömör, átfogó képet az erdélyi evangélikus egyház szolgálatáról. Térképek, tájképek és templomképek jelentek meg előttünk, s *Adorjáni Dezső Zoltán* püspök érdeklődően beszélt lehetőségeikről, szolgálataikról, áldásaikról és terheikről. Utunk végállomását azonban további kétórás úttal értük el, mert a közös lelkeszertekezlet helyszíne Torockószentgyörgyön volt.

A Székelykő lábánál fekvő falu szélén egy két éve épített panzióban, a Székelykő Kúriában volt a szálláshelyünk, s itt tartottuk a közös lelkeszertekezletet is. Az istentiszteletet azonban – helyben nem lévén evangélikus templom – az ódon unitárius templomban ünnepeltük, megismerkedve a helyi lelkeszel is. Az igehirdetési szolgálatban – lelkeszek gyülekezete előtt – arról szóltam, hogy elhívásunk mindig élmény, s nem szabad hagyni, hogy ezt a szívünk megkeményedése váltsa fel. Jézus küldő szava erővel telt, de alázatos szolgálata akar bennünket indítani.

A lelkeszertekezlet főtémája a liturgiai reform volt. A főelőadást *dr. Kovács László Attila* kolozsvári teológiai tanár tartotta; nagyszerű teológiai alapvetéssel, nemzetközi kitekintéssel szólt a kérdéskörrel. Szomorúan állapította meg, hogy a szakmai liturgiát ismerő és művelő szakemberek nem kaptak meg-

hívást a magyarországi liturgiai bizottság munkájába.

Benkő Tímea tanársegéd a „Sinus-milók” kutatási módszer elemzése alapján beszélt arról, hogy a különféle társadalmi rétegek miként viszonyulnak az egyházhoz, és melyek azok a lehetőségek, amelyekkel ezeket is el lehetne érni. A kutatásból az derült ki, hogy elsősorban az izgalmas, érdekes igehirdetés, a jó hangulatú, befogadó közösség és az érthető nyelvezet számít. A liturgia az egyház missziója szempontjából nem lényegi kérdés.

A budaiak részéről *Lajtos János* egy falusi gyülekezet identitástudatát vizsgálva beszélt a liturgiaváltoztatási esélyekről, *Csonka Géza* pedig egy nagyvárosi gyülekezet lehetőségeit tárta fel röviden.

Sajnos a négy előadást követően már nem maradt idő konzultációra, de az ebédhez megterített asztalok körül élénk beszélgetés folyt az elhangzottakról is és arról, hogy hol szükséges a testvér-gyülekezeti kapcsolat erősítése.

A testet üdítette az ebéd utáni kirándulás. A könnyebb túra a *Torockay* család várához vezetett, de többen a Székelykő megmászását tűzték ki célul.

A szerdai napon *Köncze G. Árpád* esperes rövid áhítata után keltünk útra. A hazautazást megszakítva megnéztük Torockót, majd a kolozsvári Házsongárdi temetőben tett rövid emlékező séta után indultunk haza.

Élményekkel telt, a közösségekben erősödve, új tervek szövegetve értük el a határt. Megtapasztaltuk, hogy a mesterségesen és sok seb árán kialakított határokat át tudja lépni az, aki Krisztus szeretetéből merít erőt. Jó volt átélni az erdélyi lelkesekkel való közösséget.

■ BENCE IMRE

A presbiteri szolgálat régi/új útjai

A Budai Egyházmegye gyülekezeti presbiterének találkozója Budahegyvidéken

► **Az egyházon belüli és kívüli bővítés programjainak vagy éppen a hegyekben, talán a Balatonra csábító nyári eleji hőség ellenére mintegy száz, a Budai Egyházmegyéhez tartozó presbiter hallotta meg a hívó szót, és jött el május 31-én Budahegyvidékre, a már hónapokkal ezelőtt meghirdetett találkozóra a Nagyborzsönytól Érdig terjedő körzet tizenhárom gyülekezetéből. A névre szóló meghívó emlékeztette a presbitereket, hogy Isten ügyének szolgálatára vállalkoztak, amikor két évvel ezelőtt – akár először, akár újra – presbiterek lettek a gyülekezetükben.**

Bence Imre esperes köszöntője után egyházmegyei felügyelőként e sorok írója tartott áhítatot Pál apostol szavai alapján: „...tagjai vagyunk egymásnak” (Ef 4,25), illetve: „Ti pedig Krisztus teste vagytok, és egyenként annak tagjai.” (1Kor 12,27) Elhangzott, hogy mindnyájan megajándékozottak vagyunk, hogy szükségünk van egymásra, s hogy a Krisztus-testben a „gyengének látzó részek is nagyon szükségesek”. A keresztény közösségekben részesedünk Krisztus testéből, *Luther* szép szavaival: mi a bajainkat visszük oda, s cserébe az ő javait kapjuk ajándékba. A keresztény közösségekben az én képzettségem nem az enyém, hanem a tanulatlanoké, a szentségem nem az enyém, hanem a bűnösöké.

Az egyház organikus közösségében a presbitereknek kiemelt szerepük van. A presbiteri szolgálat nem több, mint az egyszerű hívó szolgálata, és nem kevesebb, mint a felügyelőké, az espereseké vagy a püspököké. A protestáns egyetemes papság értelmében ugyanis mi nem a katolikus hierarchikus struktúrában gon-

dolkodunk; a világi hívőknek ezért van kiemelt szerepük az egyház vezetésében is.

Az áhítat után *Kákay István* új országos irodaigazgató mutatkozott be, nemcsak mint új tisztségviselő, hanem úgy is, mint előadóművész: istenes verseket olvasott fel, s azok általa megzenésített feldolgozásait mutatta be.

Miért is jöttünk össze?

Először is azért, hogy megéljük az egyházmegye közösségét, s hogy jobban megismerjük, hogy lássuk és halljuk egymást!

Kézdy Pál a vendéglátó budahegyvidéki gyülekezet házigazdjaként szólott elősők, röviden bemutatva a gyülekezet történetét és a jelen lévő presbitereket. A délelőtti folyamán még öt gyülekezet mutatkozott be: a csillaghegy-békásme gyeri, a pesthidegkúti, az érdi, a piliscsabaj és a budafoki.

A további hét gyülekezet: az óbudai, a szentendrei, a budavári, a budaörsi, a keletföldi, a csepeli és a nagyborzsönyi képviselője az ebéd után kapott szót. Fantasztikus volt hallani, hogy az elmúlt húsz évben hány új templom épült. A legfiatalabb a piliscsabaji egyházközség, amely három évvel ezelőtt nyerte el önállóságát. Szó volt még a budakeszi szóróványról, amely talán rövid időn belül szintén az önállóság útjára léphet.

Miért is jöttünk össze?

Másodszor azért, hogy a külső építkezéseken kívül a lelki építkezéssel is beszéljünk. Pontosabban azért, hogy a presbiteri szolgálat új perspektíváiról is együtt gondolkodjunk.

Találkozónkra meghívott a Magyar Református Presbiteri Szövetség két vezetőjét, *dr. Ritoók Pál* ügyvezető elnököt és *dr. Judák Endre* egyetemi docent, a református presbiterképzés egyik szervezőjét. Testvérgyűléseinkben ugyan a rendszerváltozás után alakult meg ez a társadalmi

szervezet. A mintegy tizenötezer református presbiter tíz százaléka tagja a szövetségnek. 1992 januárjától kéthavonta adják ki a *Presbiter* című lapot. A szövetség munkájáról a www.presbiter.hu honlapon tájékozódhatnak az érdeklődők, s áttekinthetik a folyóiratnak az elmúlt másfél évtizedben megjelent számait. A presbiteri szövetség igen komolyan és magas szinten vállalta fel a „presbiterképzés” szolgálatát a Magyarországi Református Egyházban. Nemcsak Budapesten, hanem vidéken is rendszeresen, havonta tartanak továbbképzést.

A két előadás meghallgatása után a jelenlevők közül többen is kifejezték igényüket, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyházban is érdemes lenne elindítani hasonló presbiterképzést, talán nemcsak egyházmegyei, hanem országos szinten is. A bibliáismeret, a hitvallásismeret, a gyülekezetépítés, az egyháztörténet vagy a liturgia kérdéseivel lehetne vagy kellene presbitereknek jobban megismerkedniük. Milyen jó lenne, ha érdeklődő gyülekezeti tagjaik számára a presbiterképzés felelőssel tudnának szolgálni! Természetesen a presbiteri szolgálatot mindig a helyi lelkeszel egyeztetve kell vezetni. (A piliscsabaji lelkesz javaslatot tett arra, hogy a piliscsabaji Béthel-otthon lehetne a képzés színhelye.)

Tizenhárom gyülekezet bemutatkozása és két előadás meghallgatása után sem fáradtak el a jelenlevők. A nap tapasztalatait *dr. Garádi Péter*, a budaörsi egyházközség felügyelője summázta. Ő javasolta, hogy a napnak – akár utólag is – adhatjuk ezt a címet: *A presbiteri szolgálat régi/új útjai*. Zárómádsága után áldáskívánással bocsátotta útjukra a jelenlevőket.

Mindazok, akik eljöttek, megtapasztalhatták, hogy a Lélek áldása volt ezen a találkozón. Soli Deo Gloria.

■ FABINY TIBOR

Megjelent a Keresztyén Igazság nyári száma

A folyóirat első lapján *Ordass Lajos* áhítatával találkozunk az olvasó, majd halálának harmincadik évfordulójára emlékezve közöljük az *Útitárs* című újságban a temetés alkalmából megjelent írásokat. Ezután *Fabiny Tibor* a korán elhunyt *Fasang Árpádról* emlékezik meg.

A Luther-konferencia anyagának közlését folytatjuk *ifjabb Hafenscher Károly* előadásával és *Istvács János* igehirdetésével.

A *Tanulmányok* rovatban *Böröcz Enikő* számol be genfi *Ordass-kutatásának* eredményeiről, *id. Zászkaliczky Pál* pünkösdről ír, majd két előadás olvasható a haldoklók lelkipogozásáról.

A dokumentumok között *Karner Károly* azon imádságát közöljük, mely utolsó megszólalása volt a teológusok között. Végül egy ismert vers szerzőségének kérdéséről ír *Herzog Csaba*.

■ ISÓ DOROTTYA

ISTENTISZTELETI REND | 2008. június 15.

Szentháromság ünnepe után 4. vasárnap. Liturgikus szín: zöld.

Lekció: Róm 8,18–23; 1Móz 50,15–21. Alapige: Lk 6,36–42. Énekek: 67., 474.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; de. 10. (német, úrv.) Andreas Wellmer; de. 11. (úrv.) Bence Imre; du. 6. dr. Széchy Béla; **II., Hűvösvölgyi út 193., Főbéd** de. 10. (úrv.) Tóth-Szöllős Mihály; **II., Modori u. 6.** de. 3/4. II. Sztojanovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; **Csillaghegy-Békásme gyeri, III., Mező u. 12.** de. 10. (úrv., összegyülekezés napja) Mártonffy Marcell; du. 4. Donáth László; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. Hokker Zsolt; **Újpest, IV., Lebstock M. u. 36–38.** de. 10. Novotny Dániel; **V., Deák tér** 4. de. 9. (úrv.) Smidélus Gábor; de. 11. (úrv.) Timo Agren; du. 6. Cselovszky Ferenc; **VII., Városligeti fasor** 17. de. 11. (úrv.) Aradi György; **VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. (úrv.) Kertész Géza; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák, úrv.) Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. Kertész Géza; **VIII., Bláthy Ottó u. 10. (Betánia Szeretetszolgálat)** de. 9. Benkőczy Péter; **IX., Gát utcai római katolikus templom** de. 11. (úrv., énekes liturgia) Koczor Tamás; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. fél 11. Benkőczy Péter; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) Tuula Pohjalainen, dr. Joób Máté; de. 11. (úrv.) Tuula Pohjalainen, dr. Joób Máté; du. 6. Szávay László; **XI., Németszőlgyi út 138.** de. 9. Szávay László; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor** 24. de. 9. (úrv.) Bence Imre; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Keczkó Pál; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Kendeh György; **XIII., Frangepán u. 41.** de. fél 9. Kendeh György; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamásné; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Tamásy Tamásné; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Szabó B. András; **Rákospalota, XV., Régi Főti út 75. (nagytemplom)** de. 10. (úrv.) Bátorovszky Gábor; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. Blatniczky János; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. Blatniczky János; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. Kósa László; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. Kósa László; **Rákosszabcsa, XVII., Péceli út 146.** de. 9. Wiszkidenszky András; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. Wiszkidenszky András; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér** 3. de. 10. Győri Gábor; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. Győri Gábor; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Mátyás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. (úrv.) Szirmai Zoltán; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Endreffy Géza; **Budakeszi (református templom)** de. fél 9. (úrv.) Lacknerné Puskás Sára; **Názáret-templom, Mátraszentimre-Bagolyirtás** de. 11. Herzog Csaba.

■ Összeállította: VITÁLIS JUDIT

Barangolás a Tési-fennsíkon

Huszonöt. Ilyen szép számban vettek részt május 31-én a Győr-Mosoni Egyházmegye lelkeszi kara részére meghirdetett egyházmegyei túranapon. Ez már a harmadik ilyen alkalom volt. Először két éve – hagyományteremtő szándékkal – a Börzsöny hegységbe kirándultak a lelkeszek családtagjaikkal; tavaly a Bakonyban található Cuha völgye volt a cél, idén pedig Tés és környéke.

Hat autóból álló konvoj szállította a túrázó lelkeszcsaládokat a kirándulás kiindulópontjára, Tés községbe, ahol először az ipari emlékeknek nyilvánított, napjainkban malommuzeumként szolgáló, ám egyébként még működőképes szélmalomokat nézték meg.

Innét indult az összességében kilenc kilométert kitevő gyalogtúra, amelynek

FOTO: MENYES GYULA

során a gyaloglók először a Tési-fennsíkról leereszkedtek a háromszázötven méterrel mélyebben fekvő Jásd községbe, ahol rövid időre megálltak a községtől délre található, a leglátogatottabb bakonyi búcsújáráshelynek számító, hatszáz évesnél is régebb Szentkúton. Majd továbbhaladtak a Gaja patak szurdokvölgyében, ahol a geológiai erők kialakította kréta kori mészkő sziklaszoros szűkületében megcsodálhatták a „római fürdőnek” nevezett vízesést, amelyen csak olvadáskor és nagyobb esőzések idején folyik a víz. Most szerencsájuk volt a túrá-

zóknak, mert a vízesés „működött”. A gyönyörű környezetben hosszabb pihenő következett, utána festői szépségű, a Gaja medrét követő erdei ösvényen érték el a kőkorszak óta lakott Bakonyháza községet, a túra végpontját.

A gyalogtúra számtalan élményt nyújtott, de fárasztó is volt, ezért nem lehetne csodálkozni azon, hogy ha néhány lelkes másnap, vasárnap úgy éreztet volna, mintha a szöszékre vezető lépcsők ezúttal egy cseppet magasabban volnának, mint máskor...

■ KISS MIKLÓS

HIRDETÉS

Pályázat intézményvezetői állásra Albertirsán

Az Alberti Evangélikus Egyházközség presbiteriuma pályázatot hirdet a Káldy Zoltán Evangélikus Szeretotthon (Albertirsa, Dózsa György út 5–7.) intézményvezetői állására.

A pályázat feltételei: a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól szóló 1/2000 (I.7.) SZCSM-rendelet 3. sz. mellékletében meghatározott képesítés, szakirányú végzettséget igazoló felsőfokú oklevél, büntetlen előélet, legalább öt éves szakmai gyakorlat.

Az intézményvezetői állás betöltésének kezdő időpontja: 2008. augusztus 1. A megbízás időtartama hat évre szól.

A munkakörhöz kapcsolódó juttatások: bérezés, vezetői pótlék a Kjt-ben meghatározottak alapján. Lakást

nem tudunk biztosítani a pályázó részére.

A pályázat benyújtásának határideje: a *Szociális Közlönyben* való megjelenéstől számított harmincadik nap.

A pályázat elbírálásának határideje: 2008. július 20.

A pályázatnak tartalmaznia kell a pályázót jelenlegi munkahelyét, beosztását, önéletrajzát, részletes szakmai életrajzát, az intézmény vezetésére vonatkozó szakmai programját, szakmai helyzetelemzésre épülő fejlesztési elképzeléseit. A pályázathoz mellékelni kell a legmagasabb iskolai végzettséget igazoló okmányok hiteles másolatát, szociális szakvizsga-bizonyítványt vagy a pályázó nyilatkozatát arról, hogy a kinevezést követő két éven be-

lül vállalja a szakvizsga megszerzését; harminc napnál nem régebbi, érvényes erkölcsi bizonyítványt, keresztlevelet, lelkeszi ajánlatot.

A pályázat kiírója biztosítja a pályázó részére a szükséges mértékű tájékoztatást, illetve az intézmény megtekintését.

A pályázattal kapcsolatban felvilágosítás kérhető *Szmalár Attila* evangélikus lelkesztől a 20/824-4480-as telefonszámon.

A pályázatot három példányban, zárt borítékban kérjük benyújtani az alábbi jelíggel: „Káldy Zoltán Evangélikus Szeretotthon intézményvezetői pályázata”.

Postacím: Evangélikus Lelkeszi Hivatal, 2730 Albertirsa, Pesti út 106.

Zöld vadművelet

▶ **Néhány tucatnyi „gerilla” kezdett akcióba a 2007. június 5-ét megelőző éjszakán Budapesten, Debrecenben, Miskolcon és Nyíregyházán, hogy a környezetvédelmi világnapra virradóra megszépítsenek néhány közterületet. A Zöld vadművelet elnevezésű program annyira sikeres volt, hogy idén már másfél hónapot szántak a megvalósítására.**

A kertészkommandók az éj leple alatt dolgoznak, kitakarítják a környezetüket, és meghökentető helyekre virágokat, zöld növényeket ültetnek. Azoknak, akik csatlakozni szeretnek volna a csapathoz, átgondolt, gondosan előkészített „kerteszi haditervet” kellett készíteniük és jelentkezniük a www.zoldvadmuvelet.hu oldalon. A tevékenység jogi értelemben – paradox módon – rongálásnak minősül, ám az esetek nagy részében a hatóságok jól reagáltak, és eddig még egyetlen esetben sem büntették meg a fiatalokat.

A Hegyalja fesztivál által kezdeményezett környezetszépítő akció célja a figyelemfelhívás, hiszen általában kisebb területekről van szó, amelyeken az elhelyezett növények nem minden esetben maradnak ott tartósan. Bár volt már rá példa, hogy az önkormányzat a továbbiakban vállalta a növények gondozását.

A szervezők a meghökentető helyekkel (buszmegálló teteje, betonkerítés) szeretnék elgondolkodásra késztetni a járókelőket; felhívni a figyelmüket környezetük megóvásának fontosságára, sőt biztatni őket, hogy próbálják meg

maguk is – akár apró dolgokkal – kellemebbé tenni azt.

Az ültetést fényképezéssel vagy filmzéssel dokumentálni kellett, majd fel kellett tölteni a már említett honlapra. A legérdekesebb akciókat jutalomban részesítették.

Remélhetőleg a kezdeményezés jövőre tovább folytatódik, ám addig sem kell várunk környezetünk szépítésével...

Nemzeti parkok hete

Az egy évvel korábban hagyományteremtő szándékkal indított kezdeményezésre, a *nemzeti parkok hetére* idén június 6–15. között kerül sor. A hétvégi nyitórendezvények után június 9-étől, hétfőtől egész héten át gazdag programkínálat, nyílt szakvezetéses túrák, bemutatóhelyeken mérsékelt árú belépők, különleges programok várják – budapesti és vidéki helyszíneken egyaránt – azokat, akik szeretnék közvetlenül is megismerni hazánk természeti örökségét, vagy csak egy jó kirándulásra vágnak. A magyar nemzeti parkok hetének részletes programjai és a csatlakozó szállások listája megtalálható a www.zoldut.itthon.hu és a www.nemzetipark.gov.hu oldalon, valamint a Tourinform-irodáknak.

Magyarországon 1973 óta tíz – összefüggő vagy mozaikosan elrendezésű – nemzeti park létesült a természet értékeinek megóvása érdekében. A „legidősebb” a Hortobágyi, a „legfiatalabb” pedig az 1997-ben alapított Körös-Maros Nemzeti Park.

A hét programjának számtalan lehetősége közül most egyet szeretnék különösképpen az olvasók figyelmébe ajánlani.

A *Kápolnapusztai Bivalyrezervátum* Zala-karostól nem messze, a Kis-Balaton kö-

ÜZENET AZ ARARÁTRÓL

Rovatgazda: Jerabek-Cserepes Csilla
E-mail: ararat@lutheran.hu

zelében található. A II. világháború után a Magyarországon megmaradt kisszámú bivalyállomány összegyűjtésére a Kápolnapusztai Állami Gazdaság kapott megbízást, amely – a mezőgazdasági művelésre alkalmatlan, de a bivalytartásra ideális területen – Zimánypusztán helyezte el az akkor negyven-ötven egyedtel számláló bivalycsordát. Jelenlegi helyére – amely 1997 óta a Balaton-felvidéki Nemzeti Park része – 1976-ban került.

A harminchektáros területen ma közel kétszázötven bivaly él. A telep fontos szerepet játszik az őshonos bivaly fennmaradásában, génállományának megőrzésében, és egyben a faj bemutatásának hazai központja. A „vízi” bivaly háziasított fajtáját egykor igavonóként használták, de húsát, zsíros tejét is fogyasztották. A rezervátumban az állatok viselkedése pihenőhelyekkel és kilátóponttal ellátott másfél kilométeres sétaút bejárásával ismerhető meg.

A rezervátum természetesen az egyhetes programsorozat lezárása után is látogatható.

Elérhetőség: www.bfnpi.hu. Nyitva tartás: egész évben (!) 9 órától sötétedésig. Belépő: felnőtt – 500 forint, diák – 400 forint, gyerek (4–14 éves kor között): 200 forint.

■ Összeállította: JCSs

Szeretetlen intolerancia vagy halálos szeretet

Válasz Gáncs Péter Megfűrsz vagy... című cikkére (Evangelikus Élet, 2008. június 8.)

Sajnálom, hogy Gáncs Péter püspök úr negatívumokat olvasott ki a *Megtűrsz vagy meghalsz* című – főszerkesztői felkérésre írt – vezércikkemből, amely a május 25-i számban jelent meg hetilapunkban. Ugyanakkor számtalan olyan jelzést kaptam egyházunk tagjaitól, melyben örömmüknek adnak kifejezést a cikkben leírtak miatt.

Nem szeretnék „tesztel és vérrel tanácskozni”, csupán Isten igéjén tájékozódni.

Püspök úr megtérésre való felhívásom stílusát és tartalmát nem érzi jézusinak, inkább Keresztelő János kemény beszédére emlékezteti őt. Valóban, Jézus nem vágta ki Izraelt, mint haladókló fát, ahogy János meghirdette. A „fejsze” Isten Bárányát sújtotta mindannyiunk bűnéért. Ugyanakkor hirdette Jézus is világosan, egyértelműen, például a siloami tragédia kapcsán: „...ha meg nem tértek, mindnyájan ugyanúgy vesztek el.” (Lk 13,5)

Jézus sokat és hangsúlyosan beszélt a megtérni nem akaró egyén és egyház halálos veszedelméről: „Jaj nektek, törvénytudók, mert magatokhoz vettétek az ismeret kulcsát: ti nem mentek be, és azokat is megakadályoztatok, akik be akarnak menni.” (Lk 11,52) Ezek szerint egyházunkban már Jézus is az intoleráns bélyeget kapja meg? Nem inkább dicsőítőnk kellene őt halálos szeretetért? Hiszen nem az a szeretetlen, aki megtérésre hív, hanem az, aki hallgat a bűnről, és így hagyja az embereket elveszetségiükben. Német tengerparton olvasható a következő mondat: *Wer nicht rettet, tötet. – Aki nem ment, az öl.*

Az *Égtájoló* rovatban múlt héten megjelent írásában Gáncs Péter csonkán idézi mondataimat. Kiragadja és az evangélikus teológiával ellentétesnek minősíti azt a mondatrészt, amelyben ezt írom: *mindennek a célja az egyházban a megtérés.* Úgy gondolom, ez sem hangzik rosszul, főleg ha a bibliai üzenet teljes összefüggésében értelmezzük a megtérést: elfordulás a bűntől, odafordulás Istenhez, hazatérés az Isten országába, abban élni, naponta Jézus útjára térni; ez az állapot az üdvösség kezdete már a földön. Ó, Istenem, bárcsak igaz lenne ez sokak életében! Miért nem egyező ez az evangélikus látásunkkal?

De lássuk az eredeti mondatot: „Mindennek a célja az egyházban a megtérés, megújulás és Krisztus követése...” Gondoljunk *Bonhoeffernek* a *Követés* című könyvében leírtakra, a keresztény életprogramra. Úgy gondolom, nem lehet fontosabb célunk, mint a Mester követése, de ez csak újjászületésünk után válik lehetségessé, naponkénti megtéréssel. Van honi evangélikus egyházunknak ennél fontosabb célja? Csak remélni lehet, hogy nincs.

Bírálóm szerint ítéletes az a megállapításom, mely szerint a liberalizmus, kultúrprotestantizmus, liturgiái buzdóság mind annak a jele egyházunkban, hogy az élő Krisztus nincs jelen a szívünkben. Egy szó maradt ki az idézetből, amely értelmet ad a mondandónak. Ez a kifejezés a *túlzott*. Igen, ha túlzásba vesszük a másodlagos dolgokat az elsődleges helyett. Hiányra utaló magatartás ez. Gondoljunk Mária és Márta történetére. Nem a konyhában való forgolódással van a gond (az igazság keresése, kulturális élet, liturgiái reform), hanem azzal, ha Jézus élő, aktuális szava és a megtérés hiányzik életünkben. Ilyenkor jön a kompenzáció. Jézus Isten elől elbújó rablónak nevezi a jeruzsálemi templomban buzdólkodókat.

Püspök úr teológiailag kétségesnek gondolja ezt a mondatot

is: „A titkos recept ismeretéhez, megértéséhez és megvalósításához szükség van beavatásra: az Atya, a Fiú és a Szentlélek Isten lényébe, valóságába való bemenésre.”

A keresztség szó a bibliai szövegben alámerülést, bemenülést jelent (Mt 28,18b): „...megkeresztelve [bemerítve] őket az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek nevében...” Görögül: Baptizontos autus eis tu onoma. Ez annyit jelent: valaki számára bemeřiteni; bemeřiteni, s ezáltal hozzá tartozóvá tenni.

Ha nem csak mágikus módon használjuk a szentháromsági formulát, a keresztség jelenti számunkra az isteni személyekkel való találkozást, egységet. Számtalan utalást találhatunk a Szentírásban arra, hogy Istennel egységre lehet jutni: mi Krisztusban, ő bennünk, a Szentlélek a szívünkbe költözhet. Átélttem a valóságban azt, hogy Isten teremtménye vagyok, Krisztus megváltott, és a Szentlélek mindezt valóságáig teheti számomra.

Püspök úr arra utal, hogy nem örültem az utóbbi missziói napnak. Ezt a cikkemből nem lehet kiolvasni. Én mint missziói lelkész koordinálom a kerületi missziói nap szervezésének elindítását. Mindenkinek megvan évek óta ebben a feladata. Az országos missziói bizottság vezetésével végzi a plakátok elkészítését, postázását, a találkozók hirdetését is.

Nem nagy hiba, ha egy missziói lelkész felhívja a figyelmet arra is, hogy a létszám mellett fontos az evangéliumi tartalom is. Értékes minden ilyen program, de a prioritásra figyelni kell.

Különös, hogy a cikkem megjelenése utáni vasárnapon templomainkban a következő prédikációs ige hangzott el: „...nem kívánom én a bűnös ember halálát (...), hanem azt, hogy megtérjen útjáról, és éljen.” (Ez 18,23) Élet és halál kérdéséről van itt szó. Világosan ír erről Véghegyi Antal is az *EvÉlet* A vasárnap igéje című rovatában: „Megtérünk vagy meghalunk – Ezékiel által Isten ma élénk is két lehetőséget állít. De nem a halálunk akarja!”

Megtűrsz vagy meghalsz című írásomban nem támadtam személyeket, hanem jelenségekre, szellemiségre hívtam fel a figyelmet, és az újszövetségi gyülekezet karakterjegeit ismerttettem.

Szeretettel kérem bírálóimtól, ne fogásokat keressenek rajtam és a cikkben, hanem kutassuk együtt Isten akaratát, és kérjük vezetését egyházunkra vonatkozóan ezekben a zavaros időkben!

Felajánlottam, hogy a vezércikkben vázolt tíz pontom tartalmát a következő hetekben tételesen kifejtem lapunkban, hogy érdemben hozzájáruljak a Gáncs püspök úr által szorgalmazott disputához.

Testvérek, ne engedjük, hogy a diabolosz másodlagos kérdésekre uggrasszon rá minket! Beszéljünk a lényegről, a tartalomról.

„...ha valaki nem születik újonnan, nem láthatja meg az Isten országát.” (Jn 3,3)

■ SZEVERÉNYI JÁNOS

Sz. J. vitatott tíz pontjával kapcsolatosan természetesen olvasóink véleményére is kíváncsiak vagyunk. Az első ponthoz („I. A felelős vezetők hitre jutott, lélekkel betöltött emberek, akik igyekeznek megtérésben, szentségben élni. Bűnben élő, megváltozni nem akaró vezető nem maradhat státusában.”) június 20-ig várjuk az észrevételeket, melyek közül a legérdekesebbeket lapunkban is közöljük.

EVÉL & LEVÉL & EVÉL & LEVÉL

„Áthelyeződött” gyermeknap

Vannak olyan időszakok, amikor semmi sem akar sikerülni. Valahogy így voltunk mi is a tavaszra tervezett gyermeknapunkkal. Hiába vettem bele a lelkesi munkatervembe, amikor összejöttünk egyik megbeszélésünkre segítőkkel – óvónőkkel, szülőkkel –, sehogy sem találtunk olyan időpontot, amely mindenkinek megfelelő lett volna. Így – bár szomorúan – tudomásul vettük, hogy idén ez kimarad.

Nem sokkal ez után történt, hogy lelkesi munkaközösségi ülésen csabacsúdi lelkész testvérem kezembe nyomott egy meghívót, melyben egy egyházmegyeinek tervezett szavalóversenyre és sportnapra hívtak meg. Akkor rögtön azt mondtam, hogy megyünk. Arra gondoltam, hogy aki tud, annak feltétlenül el kell jutnia erre az alkalomra. Segítők a három községben – Ambrózfalván, Pitvaroson, Csanádalbertin – gyorsan körbejárták a hittanos családokat, így össze is jött egy kis csapat, mely időközben bővült is. Mivel a közlekedés nagyon jó, vonattal mentünk Csabacsúdre. Számomra jel, hogy az időpont is ugyanaz maradt, mint amelyet eredetileg terveztünk: május 31.

Végül tizenhét hittanos indult útnak hét felnőtt kíséretében. Élmenyekkel gazdagon tértünk haza. A szavalóverseny a Biblia éve kapcsán zajlott. Azok a gyermekek, akik magyar költők istenes verseit mondták – nem kis lámpalázzal –, rácsodálkoztak, hogy a jól ismert alkotóknak ilyen verseik is vannak. A sportolók pedig, a verseny izgalma mellett, a közösségi életben gazdagodtak.

Számunkra, akik kiszakítottunk rohanó életünkéből néhány órát, sok áldást hozott ez a nap. Olyan élményekkel gazdagodhattunk, melyek segítenek, nem pedig hátráltatnak. Valóban sok az iskolai és óvodai elfoglaltság, a lelkésznek is jöhetnek közbe nem tervezett programok, mégis úgy alakult, hogy idén is megtartottuk a gyermeknapot.

Terveztünk mi bármit, szépet és jót is, a nagy Tervező másképpen szervezi a dolgokat. Valahogy mindig úgy alakul, hogy az a jó, amit Urunk szervez át nekünk. Sokat tanulhatunk ebből, és így lesz még nagyobb áldássá számunkra ez a nap. Ezért csak hálával tartozunk Urunknak, hogy eljuthattunk Csabacsúdre, ahol nagy szeretettel vártak minket, és megtapasztalhattuk, hogy a kis gyülekezetek is tudnak összefogni jó ügy érdekében.

CSONKA ZSUZSANNA, az Ambrózfalva–Pitvaros–Csanádalberti Evangélikus Egyházközség helyettes lelkésze

SZÖVETKEZZEN OLVASÓTÁBORUNK GYARAPÍTÁSÁRA!

Előfizetői akció

Páratlan páros kedvezmény az Evangelikus Életre előfizetőknek

Tisztelt Olvasónk!

Júniustól jelentős kedvezménnyel hosszabbíthatja meg előfizetését, ha egy új előfizetőt toboroz az Evangelikus Élet olvasótáborába – ráadásul az új előfizető is kedvezményben részesül!

Ha tudomása van arról, hogy gyülekezetében – ismerősei, barátai körében – valaki fontolgatja, hogy előfizet a lapra, hívja fel figyelmét a Luther Kiadó mostani, akciós ajánlatára, és szövetkezzenek.

Önnek mindössze annyit kell tennie, hogy – mielőtt meghosszabbítja meglévő saját előfizetését (azaz díjbekérő levelünk kézhezvételét követően postán vagy banki átutalással befizeti az előfizetési díjat) – kapcsolatba lép az Evangelikus Élet szerkesztőségével, és megadja annak az új előfizetőnek a nevét és az elérhetőségét (postázási címét és esetleg a telefonszámát), aki az Ön közvetítésével kért megrendelni lapunkat.

S hogy milyen kedvezményekre számíthat?

Ha Ön negyed évvel hosszabbítja meg előfizetését, akkor további egy hónapig ingyen kapja újságunkat. Dönthet ennél nagyobb időtartamú hosszabbítás mellett is, ez esetben arányosan nő az „ajándék hónapok” száma: fél éves előfizetéshez két, háromnegyed éveshez három, egész éveshez pedig négy további hónap az ajándék. Az „ajándék hónapokat” természetesen akkor írjuk jóvá az Ön számára, amikor az Ön által megnevezett személy ténylegesen előfizetett az *EvÉletre*.

Lapunk új előfizetői szintén előfizetésük időtartamának függvényében kapják majd további egy, két, három vagy négy hónapon át ingyenesen az *EvÉletet*.

Akik egynél több új előfizetőt toboroznak, külön ajándékban részesülnek. Azok számára pedig, akik öt vagy annál is több új előfizetővel gyarapítják olvasótáborunkat, ráadásul ugyanannyi ideig küldjük ingyenesen az *Evangelikus Életet*, mint amennyi időre előfizetésüket az akció keretében meghosszabbították.

Az akcióval kapcsolatban az érdeklődők *Vitalis Judit*hoz, az *Evangelikus Élet* előfizetési és terjesztési ügyekben is illetékes szerkesztőségi titkárához fordulhatnak (elérhetősége lapunk impresszumában olvasható).

KENDEH K. PÉTER, a Luther Kiadó igazgatója

Az akcióban meghirdetett kedvezmények mindig a meglévő előfizetés (legközelebb esedékes) meghosszabbításakor érvényesíthetők. Az akció visszavonásig érvényes.

Megrendelőlap

Ezennel megrendelem az Evangelikus Életet

- egy hónapra: 865 forintért fél évre: 5170 forintért
 három hónapra: 2585 forintért egy évre: 10340 forintért

Név:

Cím:

A fenti előfizetési díjak belföldre érvényesek!

Kérjük, a szelvényt NYOMTATOTT NAGYBETŰKKEL töltsd ki, és küldje vissza az alábbi címre:
Evangelikus Élet szerkesztősége, 1085 Budapest, Üllői út 24.
(A borítékra szíveskedjék ráírni: „Előfizetés.”)
A szelvényt az 1/486-1195-ös faxszámra is elküldheti.

Kérjük, hogy esetleges kérdéseivel, az előfizetéssel kapcsolatos problémáival keresse Vitalis Juditot az 1/317-1108-as vagy a 20/824-5519-es telefonszámon.

Előfizetéssel kapcsolatos e-mailjét a judit.vitalis@lutheran.hu címre küldheti el.

HÍREK, KÖZLEMÉNYEK, ESEMÉNYEK

HIRDETÉS

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem június 20-án, pénteken 14.30-kor tartja tanévzáró istentiszteletét és ünnepi ülését a budapest-zuglói evangélikus templomban (Budapest XIV., Lőcsei út 32.). Az istentisztelet igehirdetői szolgálatát dr. Orosz Gábor Viktor végzi. Ünnepeinkre szeretettel meghívjuk.

Dr. Csepregi Zoltán rektor

HIRDETÉS

Június 21-én, szombaton 10 órai kezdettel ünnepi istentisztelet keretében működésének 75. jubileumát ünnepli a gyenesdiási Kapernaum-szeretetintézmény. A szolgálatot, valamint az új házrész megáldását Ittész János elnök-püspök végzi. Ünnepi előadók: dr. Szabó Lajos, Gregersen-Labossa György és Czibere Károly. Mindenkit szeretettel vár az intézmény vezetősége. Akik étkezést igényelnek, azok feltétlenül jelezzék az alábbi elérhetőségeken: 8315 Gyenesdiás, Béke u. 43.; tel.: 20/824-2436; e-mail: postmaster@kapernaum.t-online.hu.

HIRDETÉS

Norvég nap az összegyülekezés napján Békáson!

A Csillaghegyi Evangélikus Egyházközség szeretettel hívja híveit és barátait június 15-én a békásmezei templomba (1038 Budapest, Mező u. 12., tel.: 1/368-6118) az összegyülekezés napjára. 10 órakor az istentiszteleten Donáth László prédikál. Délben ebédre várjuk vendégeinket a templomkertbe. 14 órakor Sigmund Groven (Oslo) és Pál Diana hangverseny, népi dallamok feldolgozása szájharmonikára, orgonára és zongorára.

Az evangélikus központban: fotókiállítás Norvégiáról.

Az alkalomra a belépés ingyenes, önkéntes adományokat azonban jó szívvel fogadunk.

Az Orosházi Evangélikus Egyházközség vezetősége örömmel értesíti, hogy az egyházközség megválasztotta Deák László lelkészt parókus lelkészi szolgálatra, Laczi János beosztott lelkészt másodlelkészi szolgálatra. Beiktatásuk június 14-én, szombaton 15 órakor lesz az orosházi evangélikus templomban. A beiktatás szolgálatát Ribár János esperes végzi, igét hirdet Gáncs Péter püspök. Szeretettel hívjuk ünnepi istentiszteletünkre. Erős vár a mi Istenünk!

Az egyházközség vezetősége

HALÁLOZÁS

Magyaré Széchy Dorottya Erzsébet életének 45. évében, május 29-én megrendítő váratlansággal elhunyt. Hamvasztás utáni búcsúztatása június 21-én, szombaton 14 órakor lesz a kelenföldi evangélikus templomban (Budapest XI., Bocskai út 10.). Isten hűséges szeretetében bízó reménységgel adunk hálát gazdag és áldott életéért és a kis Violáért, akivel a tragédia előtti percekben még megajándékozott minket.

Gyászoló családja és hozzátartozói

HÁZASSÁGKÖTÉS

Gáncs Tamás debreceni egyetemi lelkész és dr. Bacsa Andrea jogász június 7-én a Lágymányosi Ökumenikus Központ kápolnájában kérte Isten áldását házasságkötésükre. „...különbnek tartások egymást magatoknál...” (Fil 2,3)

HIRDETÉS

A Budapest-Deák téri egyházközség egyházfit és házgondnokot keres. Jelentkezni június 22-ig lehet a 30/348-2768-as telefonszámon.

HIRDETÉS

Felismertük, hogy mennyi nő küzd egyházunkban is különböző női betegségekkel, ezért ismét intimtorna-tréninget szervezünk a budapesti Egyetemi és Főiskolai Gyülekezetben június 14-15-én 10-től 15 óráig. Tréner: Tóth Andrea; érdeklődni, jelentkezni nála lehet a 70/563-4051-es telefonszámon. Helyszín: 1117 Budapest, Magyar tudósok krt. 3.

FIZESSEN ELŐ LAPUNKRA!

50 ÉVE HARANGÖNTÉS ÖRBOTTYÁNBAN GOMBOS MIKLÓS aranykoszorús harangöntőmester

Kiváló magyar szakemberek által készített, külföldön is elismert magyar terméket gyártunk a harangokkal kapcsolatos bármely munkához. Referencia: www.harangontes.hu. Levélcím: 2162 Örbottyán, Rákóczi u. 121. Tel.: 28/360-170; mobil: 30/948-9575. E-mail: gombosmi@harangontes.hu; gombosmi@invitel.hu.

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

Én is szoltam hozzátok, idejében szoltam, de ti nem hallgattatok rám. Jer 35,14c (Jn 1,46; Lk 6,36-42; Róm 14,10-13; Zsolt 106,24-48) Szomorú megállapítás ez Isten részéről. Igaz, a kétezer-ötszáz évvel ezelőttiekéről szól. De nem hangozhatna el ma is? Ismerjük a Tízparancsolatot, de teszünk-e valamit azért, hogy érvényesüljön? Sopánkodunk azon, hogy engedheti meg Isten az abortuszt, azt, hogy a tanárokat az iskolában megverik, azt, hogy a közéletben a szemünkbe hazudhatnak, hogy széthordják a közösség vagyonát. A Tízparancsolatban mindegyikre van útmutatás. Imádkozunk, hogy olyan vezetőink legyenek, akik megtartják az ősi parancsolatokat, és válasszunk olyan képviselőket, akik életvitelükben már igazolták a betartásukat. Ne Istent vádoljuk tétlenségünkért, mulasztásainkért!

Hétfő

Te vagy szabadító Istenem, mindig benned reménykedem. Zsolt 25,5 (1Jn 5,14; Lk 5,17-26; 2Móz 5,1-6,1) Sokszor a nyomorúság indítja az embert imádságra. De aki így tud reménykedni is, mint a zsoltáros, arról érezzük: nem a szükség idején kezdett el imádkozni. A bizalom és reménység ugyanis akkor tud megerősödni bennünk, ha már többször megtapasztaltuk Isten jelenlétét, segítőt kezét. Az imádság új, amelyen járni kell. Ha reggel leteszem Isten kezébe a napi feladataimat, s este zámba veszem őket, akkor erősödik meg bennem a hit és a tudat, hogy Isten velem van.

Kedd

Ne félj, mert megváltottalak, neveden szólítottalak, enyém vagy! Ézs 43,1 (Mt 9,10; Neh 9,1-3,29-36; 2Móz 7,1-25) Születése dátumát mindenki tudja, de keresztelése napját csak akkor, ha előkeresi a keresztlevelét... Luther számára fontos volt keresztisége. Ebbe kapaszkodott, amikor az ördög depresszióba akarta taszítani. Felírta maga elé az asztalra: „Meg vagyok keresztelve!” Tehát Istené vagyok. Lehet, hogy sok minden nem sikerül az életben, sok a hibám és a bűnöm is. De mert meg vagyok keresztelve, mehetek mennyei Atyámhoz. Legyen nekünk is ilyen fontos a keresztiségünk! Merjünk imádkozni és a baj idején segítséget kérni!

Szerda

Ne keresse senki a maga javát, hanem a másét. 1Kor 10,24 (2Móz 20,15; Mk 11,20-21/22-26; 2Móz 12,1-20) Különös jelentése van ennek az igének a 21. században: ez a szeretet parancsolatának mai alkalmazása. Mit is mond? Akinek megvan a nyugodt megélhetése, az ne veszélyeztesse önző, csak a saját hasznát kereső magatartásával mások élethelyzetét. Se a kortársait, se az utódokat. Hiszen ezért beszélnek a zöldek vagy a nagycsaládok arról, hogy pazarló életmódunkkal elvonjuk az életlehetőséget a harmadik világ szegény lakosaitól, sőt saját utódaink elől is! Meg kell gondolnunk, ki dobhatjuk-e a megunt holmikat, vagy szaladhatunk-e divatos hóbortok után, mikor mások szükségét látjuk...

Csütörtök

A te kezében van az erő és a hatalom, és senki sem állhat meg veled szemben. 2Krn 20,6c (Mk 9,24; 1Kor 12,9-26; 2Móz 12,21-33,51) Mindnyájan szeretnénk erősek és gazdagok lenni. Sokan úgy gondolják, hogy az életüket maguk tervezhetik és irányíthatják. Aztán jönnek a túlnyúló független bajok, családi tragédiák. Rá kell döbennünk, hogy egyszerűen nem mi alakítjuk az életet. Ilyenkor csüggedten kijelentjük: nem tehetünk semmit. Aki naponként elmondja a Miatyánkot, gondoljon az imádság végére: Isten ez a világ és benne a hatalom és a dicsőség mindörökké! Nem kell feladnunk a harcot, hanem bizakodva fordulhatunk hozzá, és kérhetjük segítségét. Hisz ő a mennyei Atyánk!

Péntek

Vigasztaljátok, vigasztaljátok népemet! – mondja Istenetek. Ézs 40,1 (2Kor 1,7; Lk 23,17-26; 2Móz 13,17-22) Megtörtént a baj. A gyermek ilyenkor szülője ölébe kuporodik. Sok keresztény Isten közelségében érez ilyen védeltséget és bátorító oltalmat. Sokunknak segítség az is, ha valaki őszintén meghallgatja tönkrement terveinket, szertefoszlott álmainkat. Vigasztaló, ha megszólal egy sorstárs. Isten Jézusban emberré lett, hogy sorstársunk lehessen. A keresztiségben elfogadott bennünket, az úrvacsorában közösségbe lép velünk, hogy reménységet adjon: nem vagyunk egyedül.

Szombat

Mi pedig, miközben fedetlen arccal, mint egy tükörben szemléljük az Úr dicsőségét mindnyájan, ugyanarra a képre formálódunk át az Úr Lelke által dicsőségre. 2Kor 3,18 (5Móz 3,24a; 2Kor 13,10-13; 2Móz 14,1-14) Itt a nyár! Élvezzük a napfényt. Megcsodáljuk a naplementét; lebarbulunk, és fizikailag is erősödünk. Így van ez Isten dicsőségével is. Jézusban közel jött hozzánk; bepillanthatunk Isten lényébe: bűnt gyűlölő szentségbe és irántunk érzett szeretetbe. De közben tapasztaljuk, hogy szentségének tüze nem vakít meg és nem éget el, de átföml. Észrevesszük a természet szépségében Isten teremtő szeretetét, a mellettünk élő emberekben a testvért, a Bibliában Isten nekünk szóló üzenetét, az igehirdetéseinkben felénk kiáradó szeretetét. Isten közelében átfömlődünk, bizakodó emberré leszünk. Adjunk hálát ezért a csodáért!

■ MISSURA TIBOR

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból június 15-étől június 22-éig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
<p>10.00 / Duna Tv Református istentisztelet a Felvidékről (ism.: Duna II. Autonómia, 12.00) (60')</p> <p>10.04 / Kossuth rádió Református istentisztelet közvetítése Beregszászról. Igét hirdet Zán Fábrián Sándor püspök. (56')</p> <p>12.05 / Duna Tv Élő egyház (26')</p> <p>12.40 / mtv Egyházi naptár (15')</p> <p>12.55 / mtv Református magazin (25')</p> <p>15.05 / Bartók rádió Beszélgetések az egyházzenéről Harangok</p> <p>19.35 / Bartók rádió A Biblia éve 2008 100/22. rész, Händel: Xerxes (háromfelvonásos opera) (205')</p>	<p>13.30 / Kossuth rádió Erős vár a mi Istenünk! Az evangélikus egyház főlórja interjúkkal, missziói percekkel és lelki útvalóval jelentkezik.</p> <p>14.25 / Duna Tv Magyar történelmi arcképcsarnok (2001) Nagy Imre (1896-1958) (magyar ismeretterjesztő sorozat, 2001) (15')</p> <p>14.40 / Duna Tv Egy tartalékos úriember – Dr. Gedényi Mihály (magyar dokumentumfilm, 1996) (52')</p> <p>22.05 / Duna II. Autonómia Arcélek. Szegedi Kati meseil-lusztor – Göd (2008) (13')</p> <p>22.20 / Duna Tv '56-os vértanúk emléknepja Liberté '56 (magyar játékfilm, 2006) (110')</p>	<p>7.20 / Duna Tv Isten kezében (ism.) (26')</p> <p>8.25 / Duna Tv A dunai hajós (magyar tévéfilmsorozat, 1974) 2/1. rész (55')</p> <p>10.05 / m2 Madárvédők (magyar természetfilm, 2001) (55')</p> <p>13.00 / Bartók rádió A Budapesti Fesztiválenekar művészeinek kamara-zeneári hangverseny Bach műveiből (60')</p> <p>13.30 / Kossuth rádió Tanúim lesztek! A római katolikus egyház főlórja</p> <p>15.35 / m2 Szép Ernő: Isten madárkái (30')</p> <p>19.00 / Duna Tv Külvárosi legenda (magyar játékfilm, 1957) (82')</p>	<p>13.30 / Kossuth rádió „Te benned bízunk eleitől fogva...” A református egyház főlórja</p> <p>13.31 / Bartók rádió Prágai orgonafesztivál 2007 (29')</p> <p>14.45 / m2 A Tízparancsolat ma (magyar dokumentumfilm, 2001) 10/10. rész (45')</p> <p>15.40 / Duna Tv Raksányi Gellért emlékére (2003) (26')</p> <p>17.45 / mtv Fűre lépni szabad (magyar filmvígjáték, 1960) (98')</p> <p>20.00 / Duna II. Autonómia Órkény lexikon (magyar tévéfilm, 2006) (58')</p> <p>23.00 / Duna Tv Esti Kornél csodálatos utazása (magyar játékfilm, 1994) (95')</p>
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
<p>6.30 / ATV „Nem csak kenyérel él...” Bencze András evangélikus lelkész: Isten teremt – egyházat (10')</p> <p>9.00 / Duna Tv A dunai hajós (magyar tévéfilmsorozat, 1974) 2/2. rész (58')</p> <p>9.20 / Duna II. Autonómia Népzene-biológia. Lajtha László, a népzene kutató (magyar dokumentumfilm, 2003) (43')</p> <p>18.00 / Hallmark Érted, értem, értünk (amerikai filmdráma, 2006) (90')</p> <p>19.00 / Duna Tv Élő közvetítés a határon túli magyar színházak XX. fesztiváljáról Kisvárdáról Liliomfi (120')</p>	<p>9.25 / Duna II. Autonómia Talpalatnyi zöld. Az igazi szuttogó (Monty Roberts) (magyar ismeretterjesztő magazin) (26')</p> <p>9.32 / Bartók rádió A Biblia éve 2008 100/23. rész (28')</p> <p>11.35 / RTL Klub Füstjelek (amerikai film, 1998) (80')</p> <p>14.05 / Kossuth rádió Arcvonások. Szabó Zoltán néprajzkutató, zenész (30')</p> <p>14.55 / Duna Tv A jószág volt az aranya a népnek Rekviem a szatmári csordákért (magyar dokumentumfilm, 2004) (41')</p> <p>20.45 / Duna II. Autonómia Szent István öröksége a Dráva-szögben (magyar dokumentumfilm, 2003) (21')</p>	<p>7.30 / Rádió C (FM 88,8) Evangélikus főlóra az Evangélikus Missziói Központ szerkesztésében</p> <p>9.30 / m2 Tüskevár (magyar tévéfilmsorozat, 1967) 8/1. rész (30')</p> <p>11.09 / Bartók rádió Felhő Péter (mesejáték) (51')</p> <p>12.05 / Duna Tv Isten kezében (26')</p> <p>16.40 / Duna Tv Bara Margit – Fények és árnyak (2004) (26')</p> <p>18.30 / Bartók rádió A magyar zene évszázadai Száztizenöt éve halt meg Erkel Ferenc (60')</p> <p>20.05 / Duna Tv Édes és keserű (magyar játékfilm, 1966) (82')</p>	<p>5.10 / Duna Tv Gondolatok a vallásos világkép női princípiumáról (2003) (68')</p> <p>8.30 / Civil rádió Evangélikus főlóra az Evangélikus Missziói Központ szerkesztésében</p> <p>10.00 / mtv Református istentisztelet (ism.: m2, 13.55) (60')</p> <p>12.00 / Duna II. Autonómia Tanévzáró evangélikus istentisztelet Nyíregyháza, Nagytemplom Igét hirdet Fabiny Tamás püspök. (2007) (60')</p> <p>21.15 / Bartók rádió A Biblia éve 2008 100/24. rész (105')</p> <p>21.25 / Duna Tv Barbárok a kapuk előtt (francia-kanadai játékfilm, 2003) (95')</p>

Evangélikus Élet

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ HETILAPJA

E-mail: evelet@lutheran.hu
EvÉlet on-line: www.evelet.hu
Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195.
Szerkesztőségvezető: Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu). Szerkesztőségi titkár (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Vitalis Judit (judit.vitalis@lutheran.hu).

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). Olvasószerkesztő: Dobsonyi Sándor (sander.dobsonyi@lutheran.hu). Korrektor: Huszár Mariann (mariann.huszar@lutheran.hu). Tervező-szerkesztő / EvÉlet on-line: Nagy Bence (bence.nagy@lutheran.hu). Főmunkatárs: Gazdag Zsuzsanna (zsuzsa.gazdag@lutheran.hu).

Rovatvezetők: Ecsedi Zsuzsa – ÉnekKincsTár (ezsu@lutheran.hu), Kende K. Péter – Oratio omenica (peter.kende@lutheran.hu), Köhát Dorottya – Új nap – új kegyelem (dora.kohati@lutheran.hu), Véghegyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu).

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518, fax: 1/486-1229. Felelős kiadó: Kende K. Péter (peter.kende@lutheran.hu).

Nyomdai előállítás: Egri Nyomda Kft. 3300 Eger, Vincellérskola u. 3. Felelős vezető: Kopka Viktor vezérigazgató

Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj beföldön negyed évre 2585 Ft, fél évre 5170 Ft, egy évre 10340 Ft, szomszédos országba egy évre 35 100 Ft (137,5 euró), egyéb külföldi országba egy évre 41 000 Ft (161 euró).

Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsőjéig törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság.

Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzártakor kizárólag a hétfői eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdeteseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

